

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

องค์การบริหารส่วนตำบลโลกศิลา
อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

งานนโยบายและแผน
สำนักปลัด
โทร ๐-๔๒๗๐-๔๘๗๐

คำนำ

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสนองต่อความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา โดยมีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา โดยเสนอรูปแบบแผนงานโครงการในช่วงระยะเวลา ๕ ปี คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ เพื่อแก้ไขสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ ๔ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านเศรษฐกิจ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา เป็นเครื่องมือช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา สามารถดำเนินการพัฒนาตำบลโคกศิลาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่สนับสนุนเป็นข้อมูล ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็น สำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคก

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) จะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตลอดจนการบริหารงานและการติดตามประเมินผลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา มีความสะดวกและมีประสิทธิภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา

มิถุนายน ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
ส่วนที่ ๑	สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	
	๑. ด้านกายภาพ	๑
	๒. ด้านการเมือง/การปกครอง	๓
	๓. ประชากร	๔
	๔. สภาพทางสังคม	๔
	๕. ระบบบริการพื้นฐาน	๕
	๖. ระบบเศรษฐกิจ	๖
	๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม	๗
๘. ทรัพยากรธรรมชาติ	๘	
ส่วนที่ ๒	ยุทธศาสตร์องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	
	๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค	๙
	๒. ยุทธศาสตร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๔
๓. การวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา	๔๒	
ส่วนที่ ๓	การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ	
	๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนงาน	๖๑
๒. บัญชีโครงการพัฒนา	๖๒-๑๕๐	
ส่วนที่ ๔	แนวทางการติดตามประเมินผล	
	๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์	๑๕๑
	๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ	๑๕๒
	๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น	๑๕๒
๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต	๑๕๓	

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๑๖ มีราษฎรประมาณ ๔ - ๑๐ ครอบครัวอพยพมาจากบ้านพันนา (บ้านพันนา) ตำบลพันนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร (ในปัจจุบัน) มาตั้งบ้านเรือนบริเวณที่ราบลุ่มลำน้ำยาม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำนาและมีปลาชุกชุมมาก

การตั้งบ้านเรือนของคนในสมัยโบราณ จะพิจารณาเรื่องแหล่งน้ำและความเหมาะสมของพื้นที่ในการทำนาเป็นหลัก การตั้งบ้านเรือนบริเวณที่ราบลุ่มลำน้ำยามสมัยนั้นมีประมาณ ๓- ๔ กลุ่มเล็ก ๆ คือ

- กลุ่มบ้านโนนทอง เป็นบ้านดั้งเดิมของบ้านสร้างพาก หมู่ที่ ๗ ตำบลเจริญศิลป์ ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน

- กลุ่มบ้านกุดน้ำแดง เป็นบ้านดั้งเดิมของบ้านโคกศิลา ปัจจุบันใช้ชื่อวัดกุดน้ำแดง น่าจะเป็นหมู่บ้านเดียวกับบ้านกุดนาขาม ตำบลเจริญศิลป์ อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

- กลุ่มบ้านปลวก ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เดิมในปัจจุบัน

- กลุ่มบ้านหนองทุ่ม ซึ่งเป็นบ้านเรือนอยู่ที่เดิมในปัจจุบัน

ประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๕๒ มีราษฎรจากบ้านนางัว ตำบลแวง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร มาตั้งบ้านเรือนอยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านกุดน้ำแดง ซึ่งบริเวณที่ตั้งน้ำซับไหลผ่านมีป่าบอนขึ้นหนาแน่น เลยตั้งชื่อตามสภาพภูมิประเทศว่า “บ้านคำบอน” ในราวปี พ.ศ. ๒๔๖๐ กลุ่มชนบ้านหนองทุ่มได้พัฒนาตัวเองขึ้นมีประชากรเพิ่มมากขึ้นจึงได้รับการจัดอันดับหมู่บ้านเป็นหมู่ที่ ๔ ตำบลทุ่งแก อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร กลุ่มชนบ้านกุดน้ำแดงได้รับการจัดอันดับเป็นหมู่บ้านที่ ๕ ตำบลทุ่งแก อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

บ้านกุดน้ำแดงหรือบ้านโคกศิลาในปัจจุบัน แต่เดิมนั้นตั้งอยู่ที่ตอนกลางทุ่งหรือราบลุ่มของลำน้ำยาม มีประชากรประมาณ ๒๕ ครัวเรือน มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐ ไร่ (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งวัดกุดน้ำแดง) เมื่อมีประชากรเพิ่มมากขึ้น

นายทองสุข แสนวิสัย , นายผิว ฝ่ายระสาร , นายอ้น ลียงค์ และนางผิว อินธิจักร ได้อพยพครอบครัวจากบ้านกุดน้ำแดง (บ้านร้างอยู่ด้านหลังวัดลุมพินีวัน) เนื่องจากเป็นที่ดอนเล็กๆ ไม่มีทำเลเลี้ยงสัตว์ มีความแออัดไม่สามารถขยายหมู่บ้านได้ มีปัญหาน้ำท่วม การเกิดโรคระบาด

การตั้งบ้านเรือนในระยะแรกๆ (บริเวณด้านทิศตะวันตกของศูนย์สาริตการตลาด หมู่ที่ ๑ บ้านโคกศิลา) มีประมาณ ๔ ครัวเรือน ต่อมาได้มีราษฎรจากตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ย้ายมาเพื่อหาแหล่งที่ทำมาหากินใหม่ และบางส่วนย้ายไปอยู่ที่อำเภอน้ำพอง (ไปกับนายอำเภอบุญชัย) ที่บ้านหนองหันจาง บ้านคำแก่นคูณ และบ้านใกล้เรือนเคียง แต่เห็นว่าพื้นที่ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ จึงเดินทางย้ายต่อมาที่บ้านเหล่า บ้านโคกกลาง บ้านโคกพุทธา (ตำบลตาลโกน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร) ซึ่งมีญาติย้ายมาอยู่ก่อนแล้ว แต่พื้นที่บ้านเหล่า บ้านโคกกลาง บ้านโคกพุทธา มีพื้นที่ทำนาจำกัด จึงคิดหาทาง

อพยพไปหาที่ทำกินแหล่งใหม่ นายคำ ไชยสาคร นายผ่อง ภักดีบัณฑิต ได้พบเห็นบ้านตั้งใหม่ (บ้านโคกศิลา เมื่อก่อนยังไม่มีชื่อ) ว่ามีความอุดมสมบูรณ์มีลำน้ำยามและห้วยหลายสาย มีที่ว่างมากมายสามารถจับจองทำไร่นาได้มาก จึงได้เดินทางมาตั้งบ้านเรือน พี่น้องบ้านไฟใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ก็เดินทางมาสมทบอีก เช่น กลุ่มนายบัง แก่นท้าว นายมี แก่นท้าว นายตาแสง อ่อนมิ่ง นายมั่ง สมประสงค์ นายพ้วย ไชยสาคร ในคณะอพยพนี้มีพระภิกษุร่วมเดินทางด้วย คือ พระอาจารย์พัว พระอาจารย์หล่อน สมประสงค์ และพระติดตามอีก จำนวน ๓ รูป

ในขณะที่เดียวกันราษฎรจากหมู่บ้านต่างๆ ทางอำเภอม่วงสามสิบ โดยเฉพาะตำบลไฟใหญ่ และตำบลใกล้เคียง มีบ้านไฟใหญ่ บ้านโนนรังน้อย บ้านโนนรังใหญ่ บ้านโนนคู บ้านผือ บ้านแลง บ้านคู บ้านหนองบง บ้านขาว บ้านหนองหมากทอ และจากอำเภออื่นๆ อีกทำให้มีครอบครัวเพิ่มอย่างรวดเร็ว ถิ่นที่ตั้งเป็นที่ดอนสูงมีหินศิลาแรงแมกมาย ดังนั้นจึงได้ชื่อว่า “บ้านโคกศิลา” (นายสวัสดิ์ เป็นคนตั้งชื่อให้จนเป็นที่เรียกขานจนถึงปัจจุบัน) ประมาณปี พ.ศ.๒๔๖๒ นายสอน ลือชาพล ผู้ใหญ่บ้านกุดน้ำแดงได้ย้ายถิ่นฐานมาตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณทางทิศใต้ของวัดลุมพินีวัน ทำให้บ้านกุดน้ำแดงไม่มีราษฎรอยู่อาศัยตั้งแต่นั้นถึงปัจจุบัน

ตำบลโคกศิลา อยู่ห่างจากอำเภอเจริญศิลป์ ๑๐ ก.ม. อยู่ติดลำน้ำยามระหว่างอำเภอเจริญศิลป์กับชาววนรนิวาส ที่มาของตำบลโคกศิลา เนื่องจากตำบลโคกศิลาเป็นที่ราบสูง สภาพดินเป็นลูกรัง/หิน โคน คือ ที่สูงศิลา คือ หิน จึงตั้งชื่อว่า โคนศิลา

อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา มีพื้นที่อยู่ในเขตการปกครองครอบคลุม ๘ หมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลธาตุ	อำเภอวนรนิวาส
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลแวง	อำเภอสว่างแดนดิน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลศรีวิชัย	อำเภอวนรนิวาส
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลเจริญศิลป์	อำเภอเจริญศิลป์

เนื้อที่

เป็นที่ราบ ตำบลโคกศิลา มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๓,๗๒๕ ไร่ หรือ ๗๓.๗๒ ตารางกิโลเมตร

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลโคกศิลา มีลักษณะภูมิประเทศทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีลูกคลื่นต่ำ

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

มี ๓ ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินในพื้นที่เป็นดินซุด ไม่มีความอุดมสมบูรณ์

๒.ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลโคกศิลา ประกอบด้วยจำนวนหมู่บ้าน ๘ หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	หมายเหตุ
๑	บ้านโคกศิลา	นายวิษณุ กาญจนภา	ผู้ใหญ่บ้าน
๒	บ้านโคกศิลา	นายธเนศ ลือชาพูล	ผู้ใหญ่บ้าน
๓	บ้านหนองพุ่ม	นายสุรี สุพร	ผู้ใหญ่บ้าน
๔	บ้านคำบอน	นายทองสุข แสนอุบล	ผู้ใหญ่บ้าน
๕	บ้านหนองโจด	นายสุเทพ วะสุกัน	ผู้ใหญ่บ้าน
๖	บ้านปลวก	นายสุขสวัสดิ์ ชัยดี	ผู้ใหญ่บ้าน
๗	บ้านโคกศิลา	นายวิชัย ดวงเงิน	กำนันตำบล
๘	บ้านโคกศิลา	นายสมชาย บุญกระจาย	ผู้ใหญ่บ้าน

๒.๒ การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน มีจำนวน ๘ หมู่บ้าน หากมีการเลือกตั้งในครั้งหน้า จะมี ผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน ๑ คน จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ ๒ คน ๘ หมู่บ้าน รวมเป็น ๑๖ คน

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา

สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๑	๑. นายบุญเกิด ผิวเงิน (รองประธานสภาฯ) ๒. นายปรีชา ทารจางสิทธิ์
สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๒	๑. นายวรสิทธิ์ พันธุ์ศรี ๒. นายพูลศักดิ์ ศิริหัตถ์
สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๓	๑. นายอุดร น้อยวิวก (ประธานสภาฯ) ๒. นายสว่าง อรรถสาร
สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๔	๑. นายชัยรัตน์ ทวีคุณ ๒. นายสมพร ราชหงษ์
สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๕	๑. นายอุทัย ศรีสถาน ๒. นายสมบัติ วังราช
สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๖	๑. นายอมร บุญเชื้อง ๒. นายคำผง อาษาใหญ่
สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๗	๑. นายทวีชัย สุพร ๒. นายจัด จันทร์งาม
สมาชิก อบต. หมู่ที่ ๘	๑. นายเชาวลิต พรรัตน์ (เลขานุการสภาฯ)

๒. นายนคร ลือชาพล

คณะผู้บริหาร จำนวน ๔ คน ได้แก่

- นางอุไร เพชรเวช นายกองค้การบริหารส่วนตำบล
- นายชัยชนะ แก่นท้าว รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล (๑)
- นายศรชัย เหลาทอง รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล (๒)
- นายชัยชนะ ไชยรบ เลขานุการนายกองค้การบริหารส่วนตำบล

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น จำนวน ๔,๘๘๗ คน แยกเป็นชาย ๒,๔๗๐ คน หญิง ๒,๔๑๗ คน
(ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๒)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)		รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (หลัง)
		ชาย	หญิง		
๑	บ้านโคกศิลา	๓๔๐	๓๔๐	๖๘๐	๑๕๗
๒	บ้านโคกศิลา	๓๒๒	๓๑๑	๖๓๓	๑๖๑
๓	บ้านหนองพุ่ม	๒๕๔	๒๕๙	๕๑๓	๑๓๑
๔	บ้านคำบอน	๒๕๐	๒๐๙	๔๕๙	๑๒๔
๕	บ้านหนองโจด	๔๕๔	๔๘๑	๙๓๕	๒๓๕
๖	บ้านปลวก	๑๕๕	๑๒๘	๒๘๓	๗๐
๗	บ้านโคกศิลา	๓๓๑	๓๒๕	๖๕๖	๑๗๑
๘	บ้านโคกศิลา	๓๖๔	๓๖๔	๗๒๘	๑๖๖
รวมทั้งสิ้น		๒,๔๗๐	๒,๔๑๗	๔,๘๘๗	๑,๒๑๕

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ๓๕ - ๕๕ ปี

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา ๓ แห่ง ได้แก่

- โรงเรียนบ้านคำบอน จำนวนนักเรียนประมาณ ๓๒ คน
- โรงเรียนบ้านโคกศิลา จำนวนนักเรียนประมาณ ๒๓๗ คน
- โรงเรียนบ้านหนองพุ่มหนองโจด จำนวนนักเรียนประมาณ ๑๕๐ คน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ๒ แห่ง ได้แก่

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองพุ่ม จำนวนนักเรียนประมาณ ๕๕ คน

ในพื้นที่มีการศึกษานอกระบบ (กศน.ตำบลโคกศิลา) ๑ แห่ง

๔.๒ สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกศิลา	๑	แห่ง
------------------------------------	---	------

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน	๘	แห่ง
---------------------------	---	------

๔.๓ อาชญากรรม

ตำบลโคกศิลา เป็นตำบลที่เงียบสงบค่อนข้างมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ยังไม่พบปัญหาด้านอาชญากรรมที่รุนแรง อาจมีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินของประชาชนเกิดขึ้นบ้าง แต่ชุมชนก็สามารถแก้ไขปัญหาเองได้ โดยการแจ้งความ ณ สถานีตำรวจ เพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในตำบลโคกศิลา พบว่ามีผู้ที่ติดยาเสพติดถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้ายาเสพติด เนื่องจากว่าได้รับความร่วมมือจากประชาชนในตำบล พร้อมกับผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ที่ช่วยกันสอดส่องดูแลเป็นอย่างดี การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดและบทลงโทษตามกฎหมาย การจัดแข่งขันกีฬาต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา มีบทบาทหน้าที่ในด้านการสังคมสงเคราะห์ เช่น

๑. การจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ โดยจะให้เจ้าหน้าที่ พนักงานนำเงินไปมอบให้กับผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเป็นประจำทุกเดือน ณ สถานที่ที่ได้กำหนดไว้ในประกาศ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

๒. รับลงทะเบียน และประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

๓. ประสานการทำบัตรผู้พิการ

๕.ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

-การคมนาคม เส้นทางในการคมนาคมส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยาง แต่ยังมีถนนบางที่ยังเป็นถนนลูกรัง ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ การสัญจรไป-มาไม่ ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร

๕.๒ การไฟฟ้า

ปัจจุบันตำบลโคกศิลา มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน แต่ไฟฟ้าส่องสว่างรายทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากงบประมาณที่มีอย่างจำกัด องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ได้ดำเนินการการแก้ปัญหาเบื้องต้น เช่น นำปัญหาความต้องการมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยประสานขอความช่วยเหลือ และขอรับสนับสนุนงบประมาณ จากหลายๆ หน่วยงาน

๕.๓ การประปา

มีน้ำประปาใช้ จำนวน ๘ หมู่บ้าน แต่มีบางหมู่บ้านที่มีปัญหาเรื่องน้ำประปาขุ่น ตกตะกอน องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ได้พยายามแก้ปัญหาโดยการปรับปรุงระบบประปา ปรับปรุงท่อส่งน้ำประปา เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในระดับหนึ่ง

๕.๔ โทรศัพท์

ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นส่วนใหญ่

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

การสื่อสารโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์ (สาขาย่อย) จำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๘ บ้านโคกศิลา

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ทำนา ปลูกข้าว ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัวและรับจ้าง

๖.๒ การประมง

-

๖.๓ การปศุสัตว์

ประชาชนในตำบลโคกศิลา ส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ เป็นต้น

๖.๔ การบริการ

- ปั้มน้ำมัน ๒ แห่ง

- ร้านค้าทั่วไป ๓๒ แห่ง

- ร้านค้าชุมชน ๕ แห่ง

- โรงสี ๙ แห่ง

- ร้านซ่อมรถ ๖ แห่ง

- ร้านเสริมสวย ๑ แห่ง

- ร้านผลิตและขายน้ำดื่ม ๑ แห่ง

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ๘ แห่ง

- หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ๘ แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

-

๖.๖ อุตสาหกรรม

-

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

- กลุ่มร้านค้าชุมชนพอเพียง ๑ กลุ่ม

- กลุ่มออมทรัพย์ ๙ กลุ่ม

- กลุ่มโคเงิน-โคทอง ๑ กลุ่ม

- กลุ่มทอผ้าฝ้าย ๑ กลุ่ม

-กลุ่มศูนย์สาธิตเพื่อการตลาด	๑	กลุ่ม
-กลุ่มทำการเกษตรผสมผสาน	๑	กลุ่ม
-กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง	๑	กลุ่ม
-กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ	๑	กลุ่ม
-กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นบ้าน	๑	กลุ่ม
-กลุ่มทำปุ๋ยชีวภาพ	๑	กลุ่ม

๖.๘ แรงงาน

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ทำนา ปลูกข้าว ประกอบอาชีพส่วนตัว รับจ้างและรับราชการ

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชน หมู่ที่ ๑-๘ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีข้อมูลศาสนสถาน ดังนี้

วัด มีจำนวน ๗ วัด ได้แก่

๑. วัดสุนทรียาราม (สวนโมกข์อีสาน) (ม.๑)
๒. วัดบ้านโนนเตือ (ม.๓)
๓. วัดบ้านคำบอน (ม.๔)
๔. วัดป่าสมจิตตานุสรณ์ (ม.๕)
๕. วัดหนองโจด (ม.๕)
๖. วัดโคกเจริญ (ม.๖)
๗. วัดลุมพินีวัน (ม.๗)

สำนักสงฆ์ ๔ แห่งได้แก่

๑. สำนักสงฆ์ศรีราชธรรมมาราม (ม.๑)
๒. สำนักสงฆ์กุดน้ำแดง (ม.๒)
๓. สำนักสงฆ์สามัคคีธรรม (ม.๔)
๔. ที่พักสงฆ์ศรีบุญเรือง (ม.๖)

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ช่วงเดือนตุลาคม มีงานตักบาตรเทโวโรหะ ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปีโดยมีบ้านโคกศิลา หมู่ที่ ๑,๒,๗,๘ เป็นเจ้าภาพ

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสารใช้สำหรับในครัวเรือน การทอผ้าไหม/ผ้ามัดหมี่ วิธีการทอเสื่อจากต้นกก และวิธีการจับปลาธรรมชาติ

ภาษาถิ่น ส่วนมากร้อยละ ๘๐ % พูดภาษาอีสาน

๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ ได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ เสื้อที่ทอจากต้นกก ผ้าที่ทอจากผ้าฝ้ายและผ้าไหม เครื่องจักรสานที่ทำจากไม้ไผ่

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

- ลำน้ำ / สายน้ำ / ลำห้วย ๑๒ แห่ง
- บึง / หนอง / สระ ๑๖ แห่ง

๘.๒ ป่าไม้

- ป่าไม้ส่วนใหญ่ เป็นป่า เต็งรัง

๘.๓ ภูเขา

- ไม่มี

๙.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ตำบลไม่มี

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

การจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ของประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการการเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ โดยร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๗๙) สรุปลงได้แล้ว ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

คติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เศรษฐกิจขยายตัวด้วยการค้าส่งค้าปลีกและเศรษฐกิจดิจิทัลที่เข้มข้นขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ คนไทยมีศักยภาพและความสามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สังคมไทยมีความเป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

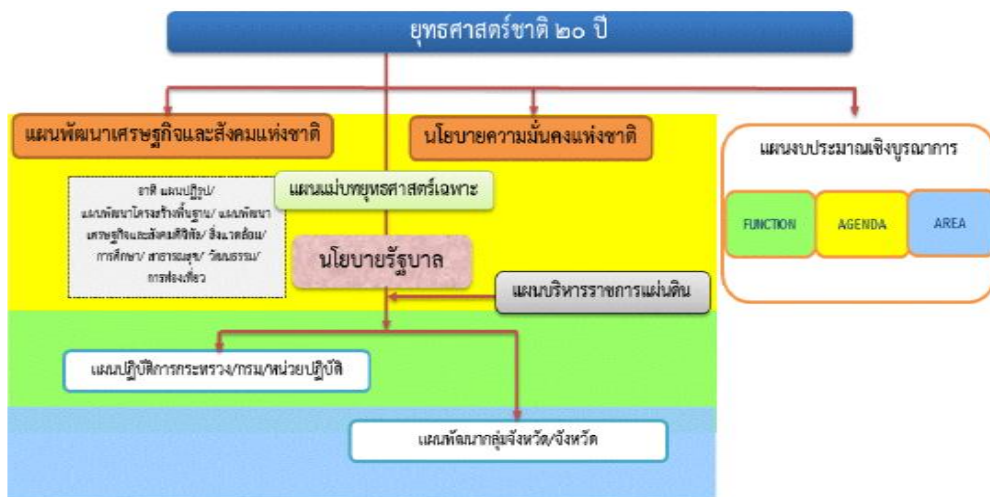
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ระบบการบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทันสมัย รับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้และประชาชนมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
และตอบสนองต่อการบรรลุ
ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต
สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้าง
ความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับแผนในระดับต่างๆ

๑. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ ๒ ของรัฐบาล (ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๒ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป เพื่อจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และ (๒) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูปได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการเมือง และ นักวิชาการ รวมถึงได้พิจารณานำข้อคิดเห็นจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ และความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติด้วย และได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำ

ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ในการดำเนินการขั้นต่อไป คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะนำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนที่จะนำเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการบริหาร ประเทศภายในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๔) นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ จะได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระยะ ๕ ปี มาถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติการระดับกระทรวงและแผนพัฒนารายสาขาใน ระหว่างที่กลไกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะ ดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

๒. สารสำคัญ

๒.๑ สภาพแวดล้อม

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วและในหลากหลาย มิติทำให้ภูมิทัศน์ของโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อให้เกิดโอกาสทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการเมืองของประเทศไทยแต่ขณะเดียวกันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ก็มีปัจจัยเสี่ยงและภัยคุกคามที่ต้องบริหารจัดการด้วยความยากลำบากมากขึ้น กระแสทุนนิยมและการ เปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์เศรษฐกิจของโลกได้ส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งเดิมมีโครงสร้าง เศรษฐกิจในระบบ “เกษตรแบบพึ่งตนเอง” ต้องปรับตัวและเปลี่ยนไปเป็นระบบเศรษฐกิจที่ “พึ่งพาอุตสาหกรรม และการส่งออก” การพัฒนาในภาคเกษตรล่าช้ากว่าฐานการผลิตอื่นๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ตามลำดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี สารสนเทศ จึงมีปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ระหว่างภาคการเกษตรกับภาคอุตสาหกรรมและระหว่าง สังคมในเมืองและชนบทขยายวงกว้างขึ้น และปัญหาคความยากจนกระจุกตัวในกลุ่มเกษตรกรรายย่อยและในภาค ชนบทรวมทั้งโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ แหล่งทุน และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพสำหรับ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็มีในวงแคบกว่า ในขณะที่การใช้เทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมและบริการเองก็ นับว่ายังอยู่ในกลุ่มประเทศที่ใช้เทคโนโลยีในระดับกลางๆ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถพัฒนาได้เองภายในประเทศ ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยรวมประเทศไทยจึงยังใช้วัตถุดิบและแรงงานเข้มข้นในการเป็นจุดแข็งในการ แข่งขันและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตนอกจากนั้น ในอีกด้านหนึ่งการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของโลกและแรง ขับเคลื่อนของเทคโนโลยีสมัยใหม่รวมทั้งความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดของสังคมโลกได้ทำให้เกิดภัยคุกคามและ ความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาทิ การก่อการร้าย โรคระบาด เครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติ และการก่อการ ร้าย อาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ขณะที่การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกก็มีความผันผวนรุนแรงขึ้น ซึ่ง ล้วนแล้วเป็นความเสี่ยงในการดำรงชีวิตของประชาชน การบริหารจัดการทางธุรกิจ และการบริหารราชการ แผ่นดินของภาครัฐ

นอกจากนั้นในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๑ กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้ภูมิทัศน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของโลกเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมมุ่งสู่เศรษฐกิจสังคมดิจิทัล ในขณะที่โอกาสทางเศรษฐกิจ ขยายเพิ่มขึ้น แต่ช่องว่างทางสังคมก็ยิ่งกว้างขึ้นรวมถึงช่องว่างทางดิจิทัล (digital divide) ถ้าหากไม่สามารถ ลดลงก็จะยิ่งทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมีความแตกต่างมากขึ้น ประกอบ

กับในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้าสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ในทุกมิติ เงื่อนไขภายนอกที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความเสี่ยงและท้าทายต่อการปรับตัวมากขึ้นจากการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้และเทคโนโลยี และสินค้าและบริการ ขณะเดียวกันการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคนำไปสู่ความเชื่อมโยงทุกระบบในขณะที่ศูนย์รวมอำนาจทางเศรษฐกิจโลกเคลื่อนย้ายมาสู่เอเชียภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจโลกซึ่งในช่วงระยะ ๑๐ ปีข้างหน้าจะยังคงได้รับผลกระทบจากปัจจัยสำคัญหลายประการทั้งปัญหาต่อเนื่องจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจโลกในช่วงปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒ และวิกฤติการณ์ในกลุ่มประเทศยูโรโซนที่ทำให้ระดับหนี้สาธารณะในประเทศต่างๆ เพิ่มสูงขึ้นและกลายเป็นความเสี่ยงต่อความยั่งยืนทางการคลัง ขณะที่จะมีผลพวงต่อเนื่องจากการดำเนินมาตรการขยายปริมาณเงินขนาดใหญ่ในสหรัฐฯ ยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นความเสี่ยงให้เกิดภาวะเงินเฟ้อได้เมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวเต็มที่ รวมทั้งอาจมีความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าสู่จุดอิ่มตัวมากขึ้น ขณะที่การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่จะช่วยให้ประสิทธิภาพการผลิตของโลกเพิ่มขึ้นขนานใหญ่และเป็นวงกว้าง เช่น ที่เคยเกิดขึ้นในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมยังไม่มีแนวโน้มการก่อตัวที่ชัดเจน แต่ก็มีแนวโน้มของการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเปิดโอกาสสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว เศรษฐกิจโลกในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๕.๑ ในช่วง ๕ ปีก่อนวิกฤติเศรษฐกิจโลก (๒๕๔๖ - ๒๕๕๐) สถานการณ์ที่ตลาดโลกขยายตัวช้า แต่ประเทศต่างๆ ขยายกำลังการผลิตเพื่อยกระดับศักยภาพการผลิต การแข่งขันในตลาดโลกจะมีความรุนแรงขึ้น ขณะเดียวกันการลดลงของประชากรไทยในระยะ ๑๐ - ๑๕ ปี ข้างหน้า จะทำให้ขนาดของตลาดในประเทศขยายตัวช้าลง เงื่อนไขดังกล่าวเป็นความเสี่ยงสำหรับอนาคตของเศรษฐกิจไทยในระยะยาวหากประเทศไทยไม่เร่งปรับโครงสร้างเพื่อแก้ปัญหาจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้สัมฤทธิ์ผล

ในด้านความมั่นคงของโลกก็กำลังก้าวเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญจากการปรับดุลอำนาจของสหรัฐฯ เพื่อพยายามคงบทบาทผู้นำโลกและเพื่อคานอิทธิพลและบทบาทของจีนและรัสเซียที่เพิ่มมากขึ้นในเอเชียและยุโรปนั้น น่าจะมีผลทำให้บรรยากาศด้านความมั่นคงของโลกในช่วงปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๗๙ มีลักษณะผสมผสานกันทั้งความร่วมมือและความขัดแย้ง โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยผลประโยชน์แห่งชาติทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดนโยบายของประเทศและกลุ่มประเทศ สำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจะเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับอนาคตของโลกและประเทศไทยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นอัจฉริยะจะกระทบการดำรงชีวิตของคนและทำให้เกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ รวมทั้งเกิดการเชื่อมต่อและการบรรจบกันของเทคโนโลยีก้าวหน้าอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์ ซึ่งประเทศไทยจะต้องลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์และการวิจัยให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ เงื่อนไขการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมก็จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่กดดันให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมสีเขียวโดยการพัฒนาและนาเทคโนโลยีสีเขียวมาใช้ก็จะมีส่วนสำคัญ และช่วยแก้ปัญหาการลดลงของทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งน้ำมัน ซึ่งแม้ราคาจะลดลงแต่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม จึงต้องผลักดันให้มุ่งสู่การผลิตพลังงานทดแทนในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งพืชพลังงานที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก

นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดและความเสี่ยงสำคัญจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกและภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงผันผวนและภาวะโลกร้อน ทั้งนี้โครงสร้างประชากรโลกที่เข้าสู่สังคมสูงวัย แม้จะส่งผลให้เกิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ แต่มีความเสี่ยงให้เกิดการแย่งชิงแรงงานและเงินทุน รวมทั้งมีแรงกดดันต่อการใช้จ่ายงบประมาณด้านสวัสดิการและสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในหลายๆ ประเทศกลายเป็นความเสี่ยงด้านการคลังที่สำคัญสำหรับ ภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ผันผวนก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรง

มากขึ้นนั้น กตตันให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานธุรกิจ การดำรงชีวิต การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในขณะที่ความพยายามในการกระจายความเจริญและการพัฒนาให้มีความทั่วถึงมากขึ้น ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ความเป็นเมืองเติบโตอย่างต่อเนื่อง ตามมาด้วยการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การยึดถือหลักการบริหารจัดการที่ดีทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน การใช้ระบอบประชาธิปไตย และการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิมนุษยชนจะเข้มข้นมากขึ้น สำหรับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายในประเทศไทยนั้น ผลของการพัฒนาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันทำให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ โดยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ และได้ขยับสูงขึ้นมาอยู่ในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ และล่าสุดในปี ๒๕๕๗ รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๗๓๕.๒ ดอลลาร์ สรอ. ต่อปีฐานการผลิตและบริการหลากหลายขึ้น ฐานการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมใหญ่ขึ้นมาก หลายสาขาการผลิตและบริการสามารถแข่งขันและมีส่วนแบ่งในตลาดโลกสูงขึ้นและสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศในระดับสูง อาทิ กลุ่มยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอาหาร สินค้าเกษตร การท่องเที่ยว และบริการด้านสุขภาพ ฐานเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นส่งผลให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นเป็น ๓๘.๑ ล้านคนจากประชากรวัยแรงงาน ๓๘.๖ ล้านคน อัตราการว่างงานเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ ๑ ปัญหาความยากจนจึงลดลงตามลำดับจากร้อยละ ๒๐.๐ ในปี ๒๕๕๐ เป็นร้อยละ ๑๐.๙ ในปี ๒๕๕๖

คุณภาพชีวิตดีขึ้นในทุกระดับ โอกาสการได้รับการศึกษา บริการสาธารณสุข บริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคม อื่นๆ รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ มีความครอบคลุมและมีคุณภาพดีขึ้นตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยก็มีความเป็นสากลมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติทั้งในรูปของทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อเป็นกลไกและช่องทางในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศก็มีความก้าวหน้าไปมาก รวมทั้งกรอบความร่วมมือที่ช่วยทำให้ประเทศไทยสามารถยกระดับมาตรฐานต่างๆ ไปสู่ระดับสากลก็มีความคืบหน้ามากขึ้น

นอกจากนั้น ประสบการณ์ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ ได้ส่งผลให้ภาครัฐและภาคเอกชนปรับตัวในการบริหารความเสี่ยงและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ดีขึ้นตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีอันได้แก่ การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส รับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบดีขึ้น มีการกำกับดูแลวินัยทางการเงินการคลังที่กำหนดกรอบของความยั่งยืนทางการเงินการคลังเป็นแนวปฏิบัติที่ดีขึ้นและฐานะการคลังมีความมั่นคงมากขึ้น และฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง มีการปรับปรุงในเรื่องกฎหมายกฎระเบียบต่างๆ ให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการสร้างความเป็นธรรมให้กับกลุ่มต่างๆ สามารถคุ้มครองผู้บริโภคและประชาชนจากการถูกเอาเปรียบได้ดีขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศของการแข่งขันในตลาดและสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีความสะดวกคล่องตัวมากขึ้น

แต่ประเทศไทยก็ยังมีจุดอ่อนในเชิงโครงสร้างหลายด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จุดอ่อนสำคัญของประเทศไทยได้แก่ โครงสร้างประชากรสูงอายุมากขึ้นตามลำดับ แต่คุณภาพคนโดยเฉลี่ยยังต่ำและการออมไม่เพียงพอ ประเทศขาดแคลนแรงงานทั้งในกลุ่มทักษะฝีมือสูงและกลุ่มทักษะฝีมือระดับล่าง ผลผลิตภาพแรงงานโดยเฉลี่ยยังต่ำ ทั้งระบบเศรษฐกิจมีผลิตภาพการผลิตรวมต่ำ ต้องอาศัยการเพิ่มปริมาณเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจมีส่วนภาคการค้าระหว่างประเทศต่อขนาดของเศรษฐกิจสูงกว่าเศรษฐกิจภายในประเทศมาก จึงมีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ ฐานการผลิตเกษตรและบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ โดยที่การใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาอย่างไม่เพียงพอ การวิจัยที่ดำเนินการไปแล้วไม่ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างคุ้มค่า การพัฒนานวัตกรรมมีน้อย สำหรับการดำเนินงานและการบริหารจัดการ

ภาครัฐก็ยังขาดการบูรณาการจึงสิ้นเปลืองงบประมาณ การดำเนินงานเพื่อพัฒนามักขาดความต่อเนื่อง ประสิทธิภาพต่ำ ขาดความโปร่งใส และขาดความรับผิดชอบ ขณะที่ปัญหาคอร์รัปชันมีเป็นวงกว้าง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์และล่าช้า การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิผล และกฎระเบียบต่างๆ ล้าสมัยไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง คนไทยยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและไม่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญขณะที่ความเหลื่อมล้ำและความแตกแยกในสังคมไทยยังเป็นปัญหาที่ทำลายมาก รวมทั้งปัญหาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เผชิญกับภาวะขยะล้นเมืองและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงในทุกด้าน

ทั้งนี้ ปัจจัยและเงื่อนไขภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ในระยะเวลา ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะมีนัยยะที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ กำลังคนในวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลง ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ รูปแบบการใช้จ่ายการลงทุนและการออม ตลอดจนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ความมั่นคงทางสังคมและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันประเทศไทยก็เผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทั้งด้านแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติที่มีนัยยะต่อต้นทุนการผลิตและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชนนอกจากนั้นปัญหาความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆ ก็มีนัยยะต่อการสร้างความสามัคคี

สมานฉันท์ในสังคม ข้อจำกัดต่อการยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์ ความจำเป็นในการลงทุนเพื่อยกระดับบริการทางสังคมและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และการปฏิรูปกฎระเบียบและกฎหมายที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ และที่สำคัญเงื่อนไขภายในที่ต้องปรับตัวคือ การแก้ปัญหาความอ่อนแอของการบริหารราชการแผ่นดิน ที่ทำให้จำเป็นต้องเร่งปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดี

โครงสร้างที่เป็นจุดอ่อนและการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใสดังกล่าว จะส่งผลให้ประเทศไทยยิ่งต้องเผชิญกับแรงกดดันและความเสี่ยงมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กระแสโลกาภิวัตน์เข้มข้นขึ้น เป็นโลกไร้พรมแดนอย่างแท้จริง โดยที่การเคลื่อนย้ายของผู้คน สินค้าและบริการ เงินทุน องค์ความรู้เทคโนโลยี ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เป็นไปอย่างเสรี ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่างๆ เร่งผลักดันการเพิ่มผลิตภาพและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน ขณะเดียวกันความเสี่ยงและข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศผันผวนรุนแรงต่อการดำเนินธุรกิจและการดำเนินชีวิตของผู้คนก็เพิ่มขึ้น กฎเกณฑ์และกฎระเบียบของสังคมโลกจึงมีความเข้มงวดมากขึ้นทั้งในเรื่องการปลดปล่อยมลพิษ สิทธิมนุษยชน และกฎระเบียบทางการเงิน เป็นต้นเงื่อนไขต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องปรับตัวและมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น โดยที่การปรับตัวจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างเพื่อแก้จุดอ่อนและควบคู่ไปกับการสร้างกลไกเชิงรุกให้จุดแข็งของประเทศเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งหากไม่สามารถแก้ปัญหาและปฏิรูปให้สัมฤทธิ์ผลได้ในระยะ ๔ - ๕ ปีต่อจากนี้ไป ประเทศไทยจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน รายได้เฉลี่ยของประชาชนจะไม่สามารถยกระดับให้ดีขึ้นได้ คุณภาพคนโดยเฉลี่ยจะยังต่ำ และปัญหาความเหลื่อมล้ำจะรุนแรงขึ้น รวมทั้งทรัพยากรจะร่อยหรอเสื่อมโทรมลงไปอีก และในที่สุดการพัฒนาประเทศจะไม่สามารถยั่งยืนไปได้ในระยะยาว

ทั้งนี้ เงื่อนไขในปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตในทุกมิติจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในเชิงโครงสร้างทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศทั้งที่เป็นจุดแข็งและเป็นจุดอ่อนที่จะต้องเผชิญและผสมผสานกับปัจจัยภายนอกและก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความเสี่ยงในหลากหลายมิติ การที่ประเทศไทยจะสามารถแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาของโลกและรับมือกับภัยคุกคามเหล่านี้ได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านขณะเดียวกัน

ต้องวิเคราะห์ศักยภาพภายในประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น โดยที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนอย่างเป็นระบบขนานใหญ่เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลกยุคใหม่ปรับตัวได้เร็ว สามารถรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามแบบใหม่ได้ และสามารถอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกมาสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชาติได้ ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม การลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตการทำงาน และการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพมีการจัดลำดับความสำคัญและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้นๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศและกรอบการทำงานของภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกด้าน คนในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมั่งคั่ง และประเทศสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้การวิเคราะห์ให้ได้อย่างสรุปเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดรวมทั้งความเสี่ยงของประเทศ จะนำไปสู่การกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายของประเทศที่ชัดเจนและได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคมไทยที่จะส่งผลให้เกิดการผนึกกำลังและระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน การดำเนินการมีบูรณาการและเป็นเอกภาพภายใต้การมองภาพอนาคตของประเทศที่เป็นภาพเดียวกัน

อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยมิได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว การบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารจึงให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลก็ทำให้การดำเนินนโยบายขาดความต่อเนื่อง ถือเป็นโอกาสสูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยให้มีเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว

และเพื่อเป็นการกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบที่จะต้องขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ ประเทศไทยจำเป็นต้องมี “ยุทธศาสตร์ชาติ” ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเทศไทยต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนอย่างเป็นระบบขนานใหญ่ เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลกยุคใหม่ปรับตัวได้เร็ว สามารถรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามแบบใหม่ได้ และสามารถอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกมาสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชาติได้ จะต้องมี การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของประเทศ และทิศทางในการขับเคลื่อนประเทศให้สอดคล้องกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่างๆ ของบริบทโลก และบริบทการพัฒนาภายในประเทศ

การกำหนดให้มี “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว พร้อมกับการปฏิรูปและการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังจะช่วยยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในทุกภาคส่วนและนาพาประเทศไทยให้หลุดพ้นหรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และปัญหาความขัดแย้งในสังคม รวมถึงสามารถรับมือกับภัยคุกคามและบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทสำคัญในเวทีโลก สามารถดำรงรักษาความเป็นชาติที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และคนไทยในประเทศมีความอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้ากัน

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติกำลังดำเนินการร่างอยู่ในขณะนี้ จะประกอบด้วยวิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติที่คนไทยทุกคนต้องการบรรลุร่วมกันรวมทั้งนโยบายแห่งชาติและ มาตรการเฉพาะ ซึ่งเป็นแนวทาง ทิศทางและวิธีการที่ทุกองค์กรและคนไทยทุกคนต้องมุ่งดำเนินการไปพร้อมกัน อย่างประสานสอดคล้อง เพื่อให้บรรลุซึ่งสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องการ คือประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในทุก สาขาของกำลังอำนาจแห่งชาติ อันได้แก่ การเมืองภายในประเทศ การเมืองต่างประเทศเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

๒.๒ วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้วิสัยทัศน์ดังกล่าว จะต้องสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การ ดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมี เกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของ ประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหารความสามารถ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติประสานสอดคล้องกัน ด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและ ศักดิ์ศรีไม่เป็นภาระของโลกและสามารถเกื้อกูลประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ด้อยกว่า

วิสัยทัศน์ : “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ความมั่นคง

- **การมีความมั่นคงปลอดภัย** จากภัยและการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และ**มีความมั่นคงในทุกมิติ** ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง
- **ประเทศมีความมั่นคง** ในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็งเป็นศรัทธาและเป็นที่ยึดเหนี่ยว จิตใจของประชาชน ระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสมากที่สุด
- **สังคม** มีความปรองดองและความสามัคคี สามารถมีกำลังเพื่อ พัฒนาประเทศ ชุมชน มีความเข้มแข็ง **ครอบครัว** มีความอบอุ่น
- **ประชาชน** มีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงเพียง กอบการชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน
- **ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม** มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

ความมั่งคั่ง

- **ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่อง** ยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มประเทศ รายได้สูงความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากร ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมมากขึ้น
- **เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง** สามารถสร้างรายได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็น จุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ มีบทบาท สำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง
- **ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้าง การพัฒนาต่อเนื่อง** ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน

- **การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ** รายได้ และ คุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการ เจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการ รองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์
- **การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** และ สอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลกซึ่งเป็นที่ยอมรับ ร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม
- **มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน** ให้ความสำคัญกับการมี ส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาในทุกระดับ อย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน
- **ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม** ยึดถือและปฏิบัติตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อนาคตประเทศไทย ปี ๒๕๗๙ : ร่วมมือกันขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่.....

เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยสถาบันหลักของชาติดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม มีความสามัคคีของชนในชาติ มีความสงบและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในทุกพื้นที่ และมีระดับรายได้ในกลุ่มประเทศรายได้สูง ความเป็นธรรมในสังคมและความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคและโลก

ระบบเศรษฐกิจมีความเป็นชาติการค้าบนฐานการขยายตัวของการค้าส่งค้าปลีกและเศรษฐกิจดิจิทัลที่เข้มข้นขึ้น มีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายฐานการผลิตและบริการไปในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพ แข่งขันบนฐานการพัฒนานวัตกรรม และมีฐานการผลิตบริการ และลงทุนที่เชื่อมโยงในอาเซียน เพื่อให้ประเทศไทยเข้าสู่การมีรายได้สูงภายในปี ๒๕๗๙ และเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดย

- **ภาคเกษตร** เป็นฐานการผลิต bio-bases ที่สำคัญ เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพการผลิตสูง มีระบบบริหารจัดการที่ดีด้านประมง
- **ภาคอุตสาหกรรม** ฐานอุตสาหกรรมเดิมมีศักยภาพสูงขึ้น มีอุตสาหกรรมอนาคตที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิต การค้า และการลงทุนในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน เช่น ศูนย์การผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนและศูนย์ทดสอบและวิจัยพัฒนารถยนต์และชิ้นส่วนของเอเชีย ศูนย์กลางการผลิตพลังงาน/วัสดุชีวภาพของภูมิภาคอาเซียน ศูนย์กลางการผลิตอุตสาหกรรมดิจิทัล เป็นต้น
- **ภาคบริการ** ธุรกิจบริการเดิมได้รับการพัฒนายกระดับคุณภาพและศักยภาพให้สูงขึ้น เช่น การขนส่ง ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางทะเล และส่งเสริมธุรกิจบริการอนาคตให้เป็นฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการลงทุนและการให้บริการของภูมิภาคอาเซียน เช่น ศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาคอาเซียน เมืองหลวงแห่งการท่องเที่ยวและบริการของอาเซียน ศูนย์บริการทางการเงิน การศึกษานานาชาติ และบริการด้านโลจิสติกส์ เป็นต้น
- **วิสาหกิจและการดำเนินธุรกิจ** วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมเข้มแข็ง เป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญของประเทศ

คนไทยในอนาคต มีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศ สามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะในการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดีงาม รู้คุณค่าความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบ เป็นรากฐานที่มั่นคงของชุมชนสังคม รักชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์

สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย อัตราความยากจนต่ำ มีการกระจายโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรการสร้างฐานอาชีพ บริการทางสังคมที่มีคุณภาพ และกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง ไม่คอร์รัปชัน โดยที่ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอยู่ดีมีสุข

เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น ประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ระบบการบริหารภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทันสมัย รับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้และประชาชนมีส่วนร่วม กระจายอำนาจและมีการกำหนดภารกิจที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญ

ของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ ดังนี้

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากรายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

(๓) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

(๔) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

(๕) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

(๖) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

(๗) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวนามากขึ้น

๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลผลิตทางการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น ส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค และเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น

(๒) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้ดิจิทัลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรมการผลิตและบริการ โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาคในอุตสาหกรรมหลายสาขา และในภาคบริการที่หลากหลายตามรูปแบบการค้าเงินชีวิตและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพ สะอาดและปลอดภัยของโลก

- ภาคเกษตร โดยเสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำกรเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพ สะอาด และปลอดภัย

- ภาคอุตสาหกรรม โดยพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ยกกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพสูง และพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพ โดยการใช้ดิจิทัลและการค้ามาเพิ่มมูลค่าและยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น

- ภาคบริการ โดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย มีความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิม เช่น การท่องเที่ยว และพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ ธุรกิจบริการด้านการเงินและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่นๆ เป็นต้น

(๓) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่สากล และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

(๔) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ จัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ

(๕) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

(๖) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลกสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับนานาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่างๆ เพิ่มบทบาทของไทยในองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ

๒.๓.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่

ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

(๒) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง

(๓) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์

(๔) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี

(๕) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

๒.๓.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

(๒) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ

(๓) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

(๔) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

(๕) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

๒.๓.๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการ อุทกภัยอย่างบูรณาการ

(๓) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๔) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๕) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๖) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงาน ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาท ภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม

(๒) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ

(๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

(๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๕) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล

(๖) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ

(๗) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

๒.๔ กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใช้ เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ แผนเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ แผนปฏิบัติการ ในระดับกระทรวงและในระดับพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกันตามห้วงเวลานอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติจะใช้เป็น กรอบในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีเอกภาพให้ บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ภายใต้ระบบประชาธิปไตย คือ ความ ร่วมมือของภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะได้มี การกำหนดเกี่ยวกับบทบาทของยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อที่ส่วน ราชการและหน่วยงานต่างๆ จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและบูรณาการ

๒.๕ ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๕.๑ สารของยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายและภาพใน อนาคตของประเทศที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รับรู้ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกันสามารถถ่ายทอดเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติ สู่เป้าหมายเฉพาะด้านต่างๆ ตามระยะเวลาเป็นช่วงๆ ของหน่วยงานปฏิบัติได้ และมีการกำหนด ตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

๒.๕.๒ ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติและแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้ส่วนราชการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการ จัดสรรงบประมาณ ให้สามารถระดมทรัพยากรเพื่อผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมี บูรณาการ และกรอบกฎหมายที่จะกำหนดให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบ การติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกๆระดับ

๒.๕.๓ กลไกสู่การปฏิบัติ มีกลไกที่สอดคล้อง/สอดคล้องตั้งแต่ระดับการ จัดทำยุทธศาสตร์ การนำไปสู่การ ปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

ชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)

เนื่องด้วยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนายังต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้สิ้นสุดลงและการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังไม่ประกาศใช้ แต่ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เอาไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา มีความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เทศบาล จึงได้นำทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าวมาประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีรายละเอียดดังนี้

๑.กรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมาย

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิตความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ทำให้การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

- (๑) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม
- (๓) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ
- (๔) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒. สถานะของประเทศ

๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๒.๑.๑ ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เริ่มแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แม้ว่าเศรษฐกิจของไทยในระยะที่ผ่านมา (ยกเว้นช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ปี ๒๕๔๐-๒๕๔๑) จะขยายตัวได้ดีเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๕ ต่อปี จนทำให้รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ในปี ๒๕๕๗ มาอยู่ที่ประมาณ ๑๙๖,๒๔๐ บาท หรือประมาณ ๖,๐๔๑ ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อคนต่อปี ซึ่งทำให้ประเทศไทยได้ขยับฐานะขึ้นมาเป็นประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง (Upper Middle Income Country) แต่ในระยะ ๘ ปีที่ผ่านมาการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะชะลอตัวลงและมีความผันผวน โดยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๓.๒ ชะลอจากร้อยละ ๕.๗ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ ซึ่งต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจและต่ำกว่าระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางในระยะเวลาดังกล่าว โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งมาจากการชะลอตัวของการลงทุนโดยรวมอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จาก สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

(Gross Domestic Product : GDP) ลดลงจากร้อยละ ๔๑.๓ ในช่วงปี ๒๕๓๔ – ๒๕๓๙ เป็นร้อยละ ๒๕.๕ ในช่วงปี ๒๕๔๓ – ๒๕๕๗ นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค จะพบว่าอัตราการขยายตัวของการลงทุนของไทยโดยเฉลี่ยในช่วงปี ๒๕๔๓ – ๒๕๕๗ อยู่ที่ประมาณร้อยละ ๔.๙ ต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าไทย

๒.๒.๒ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง แต่ความสามารถในการแข่งขันเริ่มลดลง โครงสร้างการผลิตของไทยได้เปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น (สัดส่วนของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการในปี ๒๕๕๓ ที่ระดับร้อยละ ๙.๙ ๒๕.๔ และ ๖๔.๗ เป็นร้อยละ ๗.๒ ๒๘.๕ และ ๖๔.๓ ในปี ๒๕๕๗ ตามลำดับ) โดยภาคอุตสาหกรรมได้มีการสั่งสมองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการพัฒนาจากอุตสาหกรรมขั้นปฐมภายใต้การบริหารจัดการของเงินทุนต่างชาติมาเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐาน (Supporting Industry) และอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีสูงซึ่งภายใต้เครือข่ายของบริษัทแม่ในต่างชาติและของนักลงทุนไทยที่มีสัดส่วนสูงขึ้น จนประเทศไทยกลายเป็นประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง ขณะเดียวกันก็มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปยังภาคอุตสาหกรรมและบริการที่มีประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่า ทำให้ผลิตภาพแรงงานในระยะที่ผ่านมายังเพิ่มในระดับที่น่าพอใจแต่การชะลอตัวของกำลังแรงงาน และการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของกำลังแรงงานเป็นไปอย่างล่าช้า ประกอบกับผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP) ที่ลดลงทำให้ความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในระยะหลังลดลงซึ่งสะท้อนมาที่ปริมาณการส่งออกรวมขยายตัวช้าลงจากร้อยละ ๙.๗ ต่อปีในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) เป็นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ ในช่วง ๓ ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗)

๒.๑.๓ ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (TFP) ยังคงอยู่ในระดับต่ำทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง ซึ่งต้องอาศัยการผลิตที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่เป็นของตนเองมากขึ้น แม้ว่าการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวมในช่วงก่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ จะอยู่ในระดับที่น่าพอใจก็ตาม แต่มีแนวโน้มลดลงในระยะ ๘ ปี ที่ผ่านมา และยังคงมีความล่าช้าเมื่อเทียบกับประเทศที่เริ่มพัฒนาประเทศในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถยกระดับการพัฒนาประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงในช่วงก่อนหน้านี้ ทั้งนี้การขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวม ลดลงจากร้อยละ ๓.๓๒ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ เป็นร้อยละ ๒.๐๕ ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตเพิ่มการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ และเพิ่มแรงขับเคลื่อนจากผลิตภาพการผลิตของปัจจัยแรงงาน

๒.๑.๔ การลดลงของความแข็งแกร่งด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง การรองรับเงื่อนไขในระบบเศรษฐกิจโลก และการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจในอนาคต แม้ว่าเศรษฐกิจไทยจะประสบปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจรุนแรงถึงสองครั้งในปี ๒๕๒๔ และ ๒๕๔๐ แต่การให้ความสำคัญกับการรักษาวินัยทางการเงินและการคลังทำให้เสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แข็งแกร่ง โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาในระดับใกล้เคียงกันอย่างไรก็ตาม เสถียรภาพทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นจุดแข็งของเศรษฐกิจไทยและเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องเริ่มมีสัญญาณที่จะเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวมากขึ้น โดยเฉพาะหนี้สาธารณะซึ่งเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยร้อยละ ๓๗.๙ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ เป็นร้อยละ ๔๒.๒ ในช่วง ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้จะอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากผลของการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นในระยะที่ผ่านมาและจะเป็นข้อจำกัดต่อการใช้มาตรการทางการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป

๒.๑.๕ อันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมยังปรับตัวดีขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากต่างประเทศมีพลังการแข่งขันเคลื่อนมากกว่าไทย และประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์การแข่งขันที่อยู่ตรงกลางระหว่างประเทศที่มีความได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงานและการผลิต และประเทศที่มีความก้าวหน้าและความสามารถในการแข่งขันทางนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ WEF (World Economic Forum) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเป็นอันดับที่ ๓๑ จาก ๑๔๔ ประเทศ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดอันดับไว้ที่ ๓๐ จาก ๖๑ ประเทศชั้นนำ ในขณะที่ผลการวิจัยประเทศที่มีความสะดวกในการเข้าไปประกอบธุรกิจประจำปี ๒๕๕๘ หรือ Ease of Doing Business ๒๐๑๕ ซึ่งดำเนินการโดยธนาคารโลกนั้นประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ ๒๖ จาก ๑๘๙ ประเทศทั่วโลก

๒.๑.๖ สถานการณ์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมของประเทศได้รับการยกระดับดีขึ้นจากการผนึกกำลังของหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และเชื่อมโยงให้เกิดความมั่นใจของภาคธุรกิจเอกชน แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง โดยในปี ๒๕๕๗ อันดับความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ที่ ๔๗ และด้านเทคโนโลยีที่ ๔๔ จาก ๖๑ ประเทศที่จัดอันดับโดย IMD ลดลงเมื่อเทียบกับอันดับที่ ๓๗ และ ๔๓ ตามลำดับในปี ๒๕๕๑ และตลอดช่วงระยะเวลา ๑๔ ปีที่ผ่านมา (๒๕๔๓-๒๕๕๖) ค่าเฉลี่ยการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ยังคงอยู่ในระดับร้อยละ ๐.๑๗ ต่อ GDP โดยในปี ๒๕๕๖ (ข้อมูลล่าสุด) ประเทศไทยมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๐.๔๘ ต่อ GDP โดยเป็นการลงทุนวิจัยและพัฒนาจากภาครัฐประมาณร้อยละ ๕๓ และจากภาคเอกชนประมาณร้อยละ ๔๗ ขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย มีค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ ๔.๐๓, ๓.๓๕, ๒.๗๙, และ ๒.๒๗ ต่อ GDP ในปี ๒๕๕๕ ตามลำดับขณะเดียวกันบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า โดยในปี ๒๕๕๖ บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีจำนวน ๑๑ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ระดับ ๒๐-๓๐ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน

๒.๑.๗ สถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐานยังคงมีปัญหาในหลายๆ ด้าน ประกอบด้วยรูปแบบการขนส่งยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนจากทางถนนเป็นทางน้ำและทางรางได้ตามเป้าหมายและยังขาดการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การบริหารจัดการกิจการประปายังขาดเอกภาพ การให้บริการน้ำประปายังกระจุกในเขตนครหลวงและเขตเมืองหลักในภูมิภาค และมีแหล่งน้ำดิบไม่เพียงพอ การให้บริการ ICT ยังไม่ทั่วถึงกระจุกตัวอยู่ในเมืองและมีราคาค่อนข้างสูง ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยและยังคงเผชิญกับความเสี่ยงด้านความมั่นคงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมด้านพลังงานและ ICT อยู่ในระดับต่ำและมีข้อจำกัด ยังไม่สามารถพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรมนอกจากนี้ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานยังขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การรักษาความปลอดภัย และข้อจำกัดต่อการทำธุรกิจใหม่และการประกอบกิจการในต่างประเทศ ตลอดจนบุคลากรด้านโลจิสติกส์ยังขาดความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่ตรงต่อความต้องการของอุตสาหกรรม เช่น ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเทคโนโลยี และความรู้ในการดำเนินธุรกิจต่างประเทศ เป็นต้น

๒.๒ ด้านสังคม

๒.๒.๑ โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย แต่ยังคงมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรในทุกช่วงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักๆ ได้แก่

(๑) ประชากรวัยเด็กของไทยมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว มีพัฒนาการไม่สมวัยและการตั้งครภในกุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์รวมลดลงจาก ๖.๓ คน ในช่วงปี ๒๕๐๗-๒๕๐๘ เป็น ๑.๖๒ คน ในช่วงปี ๒๕๔๘-๒๕๕๘ และคาดว่าในปี ๒๕๘๓ จะลดลงเหลือเพียง ๑.๓ คน

(๒) กำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และแรงงานกว่าร้อยละ ๓๐ เป็นประชากรกลุ่มเจนเอเรชั่น Y (Gen Y)* ขณะที่ผลิตภาพแรงงานยังเพิ่มขึ้นช้า ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาในระยะต่อไป กำลังแรงงานของไทยมีจำนวน ๓๘.๙ ล้านคนในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๗ และเริ่มลดลงร้อยละ ๐.๑ ในปี ๒๕๕๖ และร้อยละ ๐.๒ ในปี ๒๕๕๗ ขณะที่ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๒ ต่อปีในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๗) แต่ยังคงต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย ๑ เท่าตัว และสิงคโปร์ ๕ เท่าตัว และกำลังแรงงานกว่าร้อยละ ๖๕.๑ มีการศึกษาระดับมัธยมต้นและต่ำกว่า นอกจากนี้ กำลังแรงงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ซึ่งมีจำนวนร้อยละ ๒๗ ของประชากรในปี ๒๕๕๓ มีลักษณะความเป็นปัจเจกสูง ไม่ให้ความสำคัญกับการมีครอบครัว ส่งผลต่อรูปแบบการประกอบอาชีพและอัตราการเจริญพันธุ์รวมของประเทศในอนาคต

(๓) กลุ่มผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนถึงภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีรายได้ไม่เพียงพอในการยังชีพ ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๓ ล้านคน (ร้อยละ ๑๖.๒) ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๒๐.๕ ล้านคน (ร้อยละ ๓๒.๑) ในปี ๒๕๘๓ การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายจะส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลที่เพิ่มสูงขึ้น แม้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น แต่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เนื่องจากการออมน้อย และแหล่งรายได้หลักร้อยละ ๗๘.๕ ของรายได้ทั้งหมดมาจากการเกื้อหนุนของบุตร

๒.๒.๒ คริวเรือนไทยโดยเฉลี่ยมีขนาดลดลงและรูปแบบของครอบครัวเปลี่ยนแปลงมีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงส่งผลให้ขนาดคริวเรือนไทยโดยเฉลี่ยลดลงจาก ๓.๖ คน ในปี ๒๕๔๓ เหลือ ๓ คน ในปี ๒๕๕๖ โดยคริวเรือนเดี่ยว คริวเรือน ๑ รุ่น และคริวเรือนแห่วงกลางมีการขยายตัวมากที่สุดในช่วงปี ๒๕๔๓-๒๕๕๖ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางสังคมและครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปทำให้ครอบครัวเสี่ยงต่อการล่มสลาย

๒.๒.๓ คนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม โดยคนไทยมีอายุคาดเฉลี่ยสูงขึ้น อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย ปี ๒๕๕๗ เพศชาย ๗๑.๓ ปี เพศหญิง ๗๘.๒ ปี แต่เสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคและการบาดเจ็บ เนื่องจากโรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตาม คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ ๑๕.๕๙ ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๖ มีการศึกษาเฉลี่ย ๘.๙ ปี ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี ๒๕๕๖ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผลการวิจัยและการสำรวจต่างๆ พบว่าปัญหาสำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเห็นว่าต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยเร่งด่วน

๒.๒.๔ สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ สัดส่วนคนจนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๔๒ ในปี ๒๕๔๓ เหลือร้อยละ ๑๐.๙ ในปี ๒๕๕๖ แต่ความยากจนยังกระจุกตัวหนาแน่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ขณะที่ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้มีแนวโน้มดีขึ้นเล็กน้อย ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงจาก ๐.๔๘๔ ในปี ๒๕๕๔ เหลือ ๐.๔๖๕ ในปี ๒๕๕๖ อย่างไรก็ตามความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยที่สุดกับกลุ่มคนจนที่สุดแตกต่างกันถึง ๓๔.๙ เท่า ในปี ๒๕๕๖ โดยกลุ่มคนรวยที่สุดร้อยละ ๑๐ ถือครองรายได้สูงถึงร้อยละ ๓๖.๘ ของรายได้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มคนจนที่สุดร้อยละ ๑๐ ถือครองรายได้เพียงร้อยละ ๑.๑ สาเหตุพื้นฐานที่สำคัญจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล ส่งผลให้การกระจายประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมไม่ทั่วถึง* ประชากรที่เกิดช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖

๒.๒.๕ ความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย อันเนื่องมาจาก

(๑) ความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ทั้งด้านการเงินและการถือครองที่ดินยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเพียงส่วนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือครองที่ดินโดยกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ ๒๐ มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนการถือครองที่ดินสูงกว่ากลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ ๒๐ ที่มีการถือครองที่ดินน้อยที่สุด ๓๒๕.๗ ไร่ เนื่องจากปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน และการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดินว่างเปล่าของภาครัฐ

(๒) เด็กยากจนยังเข้าไม่ถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขณะที่โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับปริญญาตรียังมี ความแตกต่างกันตามฐานะของกลุ่มประชากร ระหว่างเขตเมือง-ชนบทและระหว่างภูมิภาค มีปัจจัยหลักมาจาก ปัญหาเรื่องค่าครองชีพและการเดินทางไปศึกษา โดยกลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีที่สุดในปี ๒๕๕๖ เข้าถึงการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากกว่ากลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่มีฐานะความเป็นอยู่ด้อยที่สุด ประมาณ ๑๙.๑ ไร่ นักศึกษาในเขตเมืองมีโอกาสสูงกว่านักศึกษาในเขตชนบทประมาณ ๒.๒ ไร่

(๓) คุณภาพการให้บริการสาธารณสุขยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างภูมิภาค โดยเฉพาะการกระจายทรัพยากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อาทิ จากการสำรวจทรัพยากรสาธารณสุขในปี ๒๕๕๖ พบว่า อัตราส่วนแพทย์ต่อ ประชากรระหว่างกรุงเทพฯ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่างกันถึง ๓.๖ ไร่

(๔) ความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมของแรงงาน แรงงานอิสระเข้าถึงการคุ้มครองมากขึ้น จาก การเข้าถึงการประกันตนตามมาตรา ๕๐ ที่เพิ่มขึ้นจาก ๑.๒๙ ล้านคน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๒.๔๗๑ ล้านคน ในปี ๒๕๕๗ ทำให้แรงงานในระบบมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๒.๔ ในปี ๒๕๕๗ อย่างไรก็ตาม แรงงานในระบบ ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่าแรงงานนอกระบบประมาณ ๒.๑ ไร่ ในปี ๒๕๕๖

(๕) ความเหลื่อมล้ำด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากประชาชนไม่เข้าใจกฎหมาย เข้าไม่ถึงกระบวนการ ยุติธรรม และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขาดการบูรณาการในการทำงาน นอกจากนี้ ผู้มีรายได้น้อยมัก ไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถต่อสู้คดีจากการที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรมและ ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน

๒.๒.๖ คนไทยมีความมั่นคงทางสังคมมากขึ้น จากการที่คนไทยกว่าร้อยละ ๙๙.๙ ได้รับความคุ้มครองทางด้าน สุขภาพ โดยอยู่ภายใต้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าร้อยละ ๗๓.๘ ระบบประกันสังคมร้อยละ ๑๖.๗ และระบบ สวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจร้อยละ ๗.๑ ขณะที่ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสมีหลักประกันทางรายได้ มั่นคงขึ้นและมีความครอบคลุมมากขึ้น โดยในปี ๒๕๕๕ ผู้สูงอายุได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเป็นแบบ ขึ้นบันไดตามช่วงอายุ ๘.๓ ล้านคน จากผู้สูงอายุทั่วประเทศ ๑๐.๔ ล้านคน ส่วนผู้พิการได้รับเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้น เป็น ๘๐๐ บาท ครอบคลุมผู้พิการร้อยละ ๘๙.๕ และรัฐให้เงินอุดหนุนแก่เด็กด้อยโอกาสที่อยู่ในครอบครัวยากจน ให้ได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพภายใต้โครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดอย่างไรก็ตาม สวัสดิการด้านที่ อยู่อาศัยยังไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้ยากไร้ แม้ว่ารัฐจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการ ต่างๆ แต่ปัจจุบันกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลางยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยถึง ๔.๕๔๔,๙๒๖ ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม รัฐเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุโดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อยและ ผู้ยากไร้

๒.๒.๗ วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอยและสังคมไทยมีแนวโน้มเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น อาทิ การให้คุณค่ากับความสนุกสนาน และความสะดวกสบาย ละเลยเรื่องวินัย มีความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักเสียสละ ไม่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะการเข้า มาของแรงงานต่างชาติดังกล่าวทำให้เกิดการนำเอาวัฒนธรรมต้นทางผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒.๒.๘ ความเข้มแข็งของชุมชนมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชน ด้วยตนเองได้ดีขึ้น โดยมีกระบวนการจัดทำแผนชุมชนที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และบูรณาการเป็นแผนตำบลเพื่อ

เชื่อมโยงกับแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านองค์ความรู้และงบประมาณในกิจกรรมที่เกินความสามารถของชุมชน มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้นจาก ๑๔๒,๖๓๒ แห่งในปี ๒๕๕๕ เป็น ๑๕๒,๓๗๗ แห่ง ในปี ๒๕๕๖ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนและอาชีพ ร้อยละ ๓๒.๕๑ ขององค์กรทั้งหมด และองค์กรการเงิน ร้อยละ ๒๖.๗๗

๒.๒.๙ ความไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ในช่วงระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งในเชิงความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ที่มีความรุนแรงมากขึ้น นำไปสู่ความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

๒.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๑ ทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

(๑) พื้นที่ป่าไม้ลดลง เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตทางการเกษตร การอยู่อาศัย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย พื้นที่ป่าไม้จึงถูกบุกรุกทำลายมากขึ้น โดยพื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก ๑๗๑.๐๒ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๓.๓๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศในปี ๒๕๐๔ เป็น ๑๐๒ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ ในปี ๒๕๕๖

(๒) ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคามทรัพยากรดินและที่ดินมีปัญหาความเสื่อมโทรมของดินจากการใช้ประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ดินเกษตรกรรมเสื่อมคุณภาพ การชะล้างพังทลายของดิน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาพื้นที่สูงชันหรือพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ประโยชน์ การใช้ทรัพยากรที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพและขาดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการที่ดินมีปัญหาความไม่เป็นธรรมและการกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน ความหลากหลายทางชีวภาพกำลังตกอยู่ภายใต้ภาวะถูกคุกคาม โดยมีสาเหตุมาจากการสูญเสียระบบนิเวศป่าไม้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน

(๓) ป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งถูกทำลาย และมีการเปลี่ยนแปลงไปใช้ประโยชน์อื่นๆ จำนวนมาก เช่น การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง โดยเฉพาะการทำนากุ้ง การขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงจากปี ๒๕๐๔ ที่มีพื้นที่ป่าชายเลนกว่า ๒.๓ ล้านไร่ เหลือเพียง ๑.๕ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๒ คิดเป็นการลดลงร้อยละ ๓๔.๘ ทำให้รัฐเริ่มมีนโยบายปกป้องป่าชายเลนอย่างจริงจัง โดยไม่อนุญาตการต่อสัมปทานบัตรทั้งหมดตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ และห้ามการใช้ประโยชน์อื่นๆ ใดๆก็ตาม ในระหว่างปี ๒๕๔๙-๒๕๕๔ พบว่า ป่าชายเลนมีสภาพดีขึ้น ในปี ๒๕๕๔ ผลิตประมงทะเลมีปริมาณเพียง ๑.๖๑ ล้านตัน ลดลงจากปี ๒๕๔๙ ที่มีปริมาณ ๒.๔๒ ล้านตัน ในขณะที่พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของประเทศไทยยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปริมาณความต้องการสัตว์น้ำที่เพิ่มมากขึ้น

(๔) การผลิตพลังงานในประเทศไม่เพียงพอับความต้องการ แต่ประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น ความต้องการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้นตลอด ๓๐ ปีที่ผ่านมาแต่การผลิตพลังงานเชิงพาณิชย์เพื่อการบริโภคภายในประเทศไม่เพียงพอับความต้องการ ทำให้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยในปี ๒๕๕๕ ต้องนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖ อยู่ที่ระดับ ๑.๐๘ ล้านบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๕๔ ของความต้องการใช้ในปี ๒๕๕๕ และคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ ของ GDP โดยน้ำมันดิบมีการนำเข้าสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๗๖ ของการนำเข้าพลังงานทั้งหมด ขณะที่การใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ขึ้นต้นในปี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๘ อยู่ที่ระดับ ๑.๘๘๑ พันบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน ทั้งนี้ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานต่ำกว่าอัตราขยายตัวของ

GDP โดยในปี ๒๕๕๕ การเพิ่มขึ้นของ GDP ร้อยละ ๑ ขณะที่มีการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๐.๖

(๕) ทรัพยากรน้ำยังมีส่วนที่ไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ ประเทศไทยประกอบด้วย ๒๕ ลุ่มน้ำหลัก น้ำทำตามธรรมชาติมีปริมาณรวม ๒๘๕,๒๒๗ ล้านลูกบาศก์เมตร ขณะที่การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำในประเทศมีความจุคิดเป็นร้อยละ ๒๘ ของปริมาณน้ำท่าธรรมชาติ มีแอ่งน้ำบาดาลทั้งหมด ๒๗ แอ่งน้ำบาดาล มีปริมาณการกักเก็บในชั้นน้ำบาดาลรวมประมาณ ๑.๑๓ ล้านล้านลูกบาศก์เมตร มีศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ โดยไม่กระทบต่อปริมาณน้ำบาดาลที่มีอยู่ได้รวมปีละ ๖๘,๒๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรอย่างไรก็ตาม การพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ มีข้อจำกัดในเรื่องของความคุ้มทุนเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ และการดำเนินการสำรวจสูง ขณะที่ภาพรวมความต้องการใช้น้ำในประเทศ ในปี ๒๕๕๗ มีจำนวนประมาณ ๑๕๑,๗๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยที่ศักยภาพของการเข้าถึงแหล่งน้ำของภาคส่วนต่างๆ มีจำนวน ๑๐๒,๑๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และยังไม่สามารถจัดสรรน้ำตามความต้องการได้อีกประมาณ ๔๙,๖๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒.๓.๒ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง

(๑) ปัญหาขยะมูลฝอยยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ แนวโน้มอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มสูงขึ้นจาก ๑.๐๔ กิโลกรัม/คน/วัน ในปี ๒๕๕๓ เป็น ๑.๑๑ กิโลกรัม/คน/วัน ในปี ๒๕๕๗ สถานที่กำจัดขยะแบบถูกต้องตามหลักวิชาการมีเพียงร้อยละ ๑๙ และมีการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์เพียงร้อยละ ๑๘ ทำให้มีปริมาณขยะสะสมตกค้างเพิ่มสูงขึ้นถึง ๑๙.๙ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๖ ของเสียอันตราย ในปี ๒๕๕๗ มีประมาณ ๒.๖๙ ล้านตัน โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ในอนาคตอาจต้องประสบปัญหาการกำจัดซากของเสียเหล่านี้ หากภาครัฐไม่มีมาตรการหรือมีกฎหมายควบคุมการรีไซเคิลขยะอย่างครบวงจร ขณะที่การจัดการของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมสามารถจัดการได้ประมาณร้อยละ ๗๐ โดยภาคอุตสาหกรรมมีการนำของเสียอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น แต่ยังพบการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมในหลายพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากต้นทุนในการกำจัดสูง

(๒) มลพิษทางอากาศยังเกินมาตรฐานหลายแห่ง แต่มีแนวโน้มดีขึ้น ในปี ๒๕๕๗ พบสารมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ของประเทศ และที่เป็นปัญหาสำคัญได้แก่ฝุ่นละออง ก๊าซโอโซน และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) โดยมีพื้นที่วิกฤติในเขตพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง ที่ยังคงประสบปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่าย ในขณะที่พื้นที่อื่น เช่น กรุงเทพฯ ปทุมธานี เชียงใหม่ ขอนแก่น พบสารเบนซินเกินค่ามาตรฐาน แต่ส่วนใหญ่มีปริมาณลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับผลดีจากการปรับปรุงมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อต้นปี ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การที่ปัญหาฝุ่นละอองและเบนซินมีปริมาณลดลง ส่วนหนึ่งเป็นผลการปรับปรุงมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงจาก EURO ๓ เป็น EURO ๔ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ และการปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะและทางจักรยาน การเข้มงวดกับการตรวจจับรถควันดำ อย่างไรก็ตาม ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่มาจากสาเหตุหลักคือปริมาณรถยนต์จำนวนมากสำหรับมลพิษจากหมอกควัน ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน พบว่าสถานการณ์ดีขึ้นเป็นลำดับ โดยความร่วมมือและการทำงานระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และประชาชนดีขึ้น

(๓) คุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง สถานการณ์คุณภาพน้ำในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๗) มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง โดยแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลงส่วนแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญมาจากการชะหน้าดินที่มีปฏิกิริยาคั่งจากการเกษตรและการปศุสัตว์ และการระบายน้ำเสียจากชุมชน ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการบำบัดน้ำเสียที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวและการเจริญเติบโตของชุมชน โดยปัจจุบัน มีปริมาณน้ำเสียจากชุมชน ๑๐.๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ขณะที่ระบบบำบัดน้ำเสียรองรับน้ำเสียที่เกิดขึ้นได้เพียงร้อยละ ๓๑

(๔) ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเติบโตลดลงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากสาขาพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามปริมาณความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ จากรายงานแห่งชาติฉบับที่ ๒ การจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ระบุว่าประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในปี ๒๕๓๓ ปริมาณ ๒๒๙.๐๘ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และเพิ่มเป็น ๒๖๕.๙ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ในปี ๒๕๔๗ โดยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓ ต่อปี อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตลดลงในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องมาจากมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกต่างๆ ที่มีการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นในประเทศ ประกอบกับการกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑.๑ จึงส่งผลให้ภาคดังกล่าวเป็นภาคที่มีความสำคัญมากในการเพิ่มการดูดซับและช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมของประเทศ

๒.๓.๓ ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย และดินถล่ม สร้างความเสียหายนับเป็นมูลค่ากว่าหมื่นล้านบาท อันเป็นผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยมีแนวโน้มและความถี่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิต

ของคนไทยเป็นประจำทุกปีในมิติของจำนวนประชากรเสี่ยงภัยจะพบว่าภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อประชากรเป็นจำนวนมากกว่าภัยประเภทอื่นๆ ในขณะที่น้ำท่วมเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับประเทศที่มีความเสี่ยงต้นๆ ของโลก

๒.๔ ด้านการบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนา

๒.๔.๑ ด้านธรรมาภิบาล

(๑) ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วนจากการประเมินผ่านดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ซึ่งว่า สังคมไทยในภาพรวมมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอยู่ในระดับปานกลางในปี ๒๕๕๖ แต่องค์ประกอบด้านสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข สถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นความจำเป็นของประเทศไทยที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลของสังคมไทยหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีอย่างน้อย ๖ ประการ คือ (๑) หลักนิติธรรม (๒) หลักคุณธรรม (๓) หลักความโปร่งใส (๔) หลักความมีส่วนร่วม (๕) หลักความรับผิดชอบ (๖) หลักความคุ้มค่า ขณะนี้ ได้มีการสะสมตัวและลุกลามสู่ทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง มีการทุจริตเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง มีผลประโยชน์ส่วนตนทับซ้อนกับผลประโยชน์รัฐหน่วยงานภาครัฐ มีระบบการบริหารงานที่ไม่เป็นธรรมาภิบาล มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หากผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง ภาคธุรกิจบางส่วนมีการร่วมมือกับนักการเมืองและข้าราชการกระทำการทุจริตเพื่อให้ได้งานจากภาครัฐ ปิดงานอย่างรวดเร็ว ผูกขาดทางธุรกิจ หลีกเลี้ยงภาษี ขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ภาคประชาชนมีแนวโน้มยอมรับการทุจริตต่างๆ ที่ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้น สถาบันทางศาสนาบางส่วนประพฤติผิดคุณธรรมและจริยธรรมเสียเอง มีปัญหาการบริหารจัดการทรัพย์สินของส่วนรวมขาดความโปร่งใส ปล่อยให้นักบวชกลุ่มใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ สื่อมวลชนหลายสำนักวางตัวไม่เป็นกลาง ไม่แสดงบทบาทในการต่อต้านการทุจริตหรือปกปิดข้อเท็จจริง รับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุนและนักธุรกิจการเมืองจนไม่สามารถรักษาจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพได้

(๒) ภาคเอกชนมีการประเมินหลักบรรษัทภิบาล ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors : IOD) ได้สำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่มีธรรมาภิบาลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๗๒% ในปี ๒๕๕๗ ถือว่าอยู่ในระดับดีเมื่อเทียบกับปี ๒๕๔๕ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๕๒% และมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๗๗% แสดงให้เห็นว่า บริษัทจดทะเบียนไทย ให้ความสำคัญในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศสู่การยอมรับในระดับสากล

๒.๔.๒ ด้านการบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ

(๑) การบริหารจัดการภาครัฐมีการปรับปรุงตามยุคสมัย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้จัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง บริหารราชการส่วนภูมิภาค และบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้หลักการกระจายอำนาจที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระโดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ ทั้งสามส่วนนี้อยู่ในการควบคุมและบริหารงานของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน รวมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้การปฏิรูประบบราชการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในโครงสร้างของหน่วยราชการเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มีการกำหนดส่วนราชการไว้เป็น ๒๐ กระทรวง และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

(๒) การกระจายอำนาจเกิดผลสำเร็จหลายด้านแต่ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ในระยะที่ผ่านมาได้ดำเนินการตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ และตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ นอกจากนี้ มีการใช้งบประมาณเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการถ่ายโอนภารกิจ หน้าที่และเพิ่มรายได้ในการดำเนินงานของ อปท. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ สัดส่วนของรายได้ของท้องถิ่นต่อรายได้รัฐบาลคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๕.๑๗ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ และร้อยละ ๒๘.๒๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีการถ่ายโอนภารกิจไปแล้วตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ฉบับที่ ๑ จำนวน ๑๘๕ ภารกิจจากภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน ๒๔๕ ภารกิจและถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ จำนวน ๗๕ งาน/กิจกรรม จาก ๑๑๔ งาน/กิจกรรม และถ่ายโอนบุคลากรจากส่วนกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๙.๘๕๐ คน แบ่งเป็นข้าราชการ ๑,๓๗๘ คน บุคลากรทางการศึกษา ๕,๒๕๕ คน ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขซึ่งประจำอยู่ที่สถานีอนามัย จำนวน ๗๙ คน และลูกจ้างประจำ ๓,๐๙๘ คน อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาที่ต้องการการแก้ไข เช่น การทับซ้อนของอำนาจหน้าที่และเขตพื้นที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนยังขาดความสมดุล ปัญหาการซื้อเสียง ทำให้การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นขาดความชอบธรรม และปัญหาการขาดแคลนรายได้ของ อปท. ซึ่งรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองในภาพรวมมีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๙.๙๐ ของรายได้รัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๑๐.๖๕ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๒ และร้อยละ ๓๙.๔๖ ตามลำดับ ส่งผลให้ อปท. ในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหนาแน่น เช่น การเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม การค้า การบริการ การเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก การจัดบริการสาธารณะรองรับการเติบโตของเมืองและการเพิ่มขึ้นของประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวได้อย่างมีขอบเขตจำกัด

๒.๔.๓ ด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ไทยกำลังประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก พัฒนาการของการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากในอดีตที่มีรูปแบบการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง รับสินบน ซึ่งสามารถตรวจสอบหาหลักฐานจับผิดมาลงโทษได้ เนื่องจากมีความซับซ้อนไม่มากเท่ากับการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันที่ประเทศไทยมีความเสียหายจากการทุจริตคอร์รัปชันขนาดใหญ่ที่สูงเป็นแสนล้านบาท อันเนื่องจากการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดมากขึ้นในช่วงที่รัฐเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและการหาประโยชน์จากธุรกิจในโลกสมัยใหม่ มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นและในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชน และมาตรการต่างๆ ที่ออกมา รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตและการตรวจสอบจากองค์กรต่างๆ ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ ดังปรากฏตามดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) พ.ศ. ๒๕๕๗ ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ พบว่าประเทศไทยได้ ๓๘ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่อันดับที่ ๘๕ จากการจัดอันดับทั้งหมด ๑๗๕ ประเทศทั่วโลก จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีคะแนนดีขึ้นเล็กน้อยเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่ได้ ๓๕ คะแนน อยู่อันดับ ๑๐๒ โดยเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเท่ากับประเทศฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศสิงคโปร์สูงถึง ๘๔ คะแนน และมาเลเซียได้ ๕๒ คะแนน (คะแนนมากหมายถึงมีคอร์รัปชันน้อย)

๑.๓ แผนพัฒนาภาค / แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด / แผนพัฒนาจังหวัด

๑. แผนพัฒนาภาค

ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับโลกและในประเทศ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้

ในตลาดโลก การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยความได้เปรียบด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและศักยภาพของภูมิภาคต่างๆ โดยกำหนดบทบาทและทิศทางการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส ภูมิเศรษฐกิจและสังคมแต่ละภาค เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านและกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน การพัฒนาพื้นที่ชายแดนและชุมชนศูนย์กลางในแต่ละภาคให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

๑.บทบาทการพัฒนาพื้นที่

เป็นฐานการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทนของประเทศฐานการผลิต อุตสาหกรรมแปรรูป เป็นประตูการค้าสู่อินโดจีน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอมวัฒนธรรมประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ

๒.บทบาทการเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านและประชาคมอาเซียน

เร่งต่อยอดและใช้ประโยชน์จากความตกลงต่างๆ ในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาเมืองชายแดนและด่านชายแดน ได้แก่ มุกดาหาร หนองคาย นครพนม และอุบลราชธานีให้เป็นประตูการค้า การท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภูมิภาคน้ำโขงและพัฒนาอุดรธานีและสกลนครให้เป็นเมืองสนับสนุน การเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภูมิภาคน้ำโขงและเอเชียตะวันออกเฉียง พร้อมทั้งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานรองรับสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๓ ที่จังหวัดนครพนม อาทิ คลังสินค้า สถานที่จอดรถสินค้า

๓.ทิศทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑ ด้านเศรษฐกิจ

เพิ่มศักยภาพการผลิตทางการเกษตรทั้งในและนอกเขตชลประทาน เพิ่มความมั่นคงของอาชีพ เกษตรโดยเฉพาะเกษตรรายย่อย ขยายฐานการผลิตโดยเฉพาะพืชพลังงานไปยังประเทศเพื่อนบ้าน สนับสนุน การเกษตรแบบข้อตกลง (Contact Farming) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่งเสริมภาคเอกชนให้ มีบทบาทการพัฒนาอุตสาหกรรมในลักษณะคลัสเตอร์ โดยนครราชสีมา ขอนแก่น กาฬสินธุ์เป็นเขตอุตสาหกรรม อาหารและพลังงาน นครราชสีมา ขอนแก่น ชัยภูมิเป็นเขตอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย นครราชสีมา ขอนแก่นเป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์อิเล็กทรอนิกส์ ด้านการท่องเที่ยวใช้จุดแข็งด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และประเพณีดั้งเดิมของแต่ละท้องถิ่นมาสร้างนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาผลิตภัณฑ์ ชุมชนบนพื้นฐานองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทย

๓.๒ ด้านสังคม

พัฒนาคนให้มีคุณภาพภายใต้แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยปรับปรุงคุณภาพคนให้พร้อม รองรับโอกาสด้านอาชีพ เพิ่มผลิตภาพแรงงานเกษตรโดยส่งเสริมการเกษตรแบบประณีต เกษตรอินทรีย์ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การผลิตเพื่อความมั่นคงด้านอาหารสนับสนุนการใช้มิติทางวัฒนธรรมเพื่อ สร้างความมั่นคงของภาคเกษตร ส่งเสริมสุขภาวะของประชาชนโดยเน้นทางด้านการรักษาและการป้องกันโดย เร่งสร้างระบบป้องกันและรักษา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งสร้างความเป็นธรรมในสังคม และความเข้มแข็งให้ชุมชน รื้อฟื้นประเพณีและวัฒนธรรมที่มีคุณค่าให้เป็นทุนทางสังคม พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน บนพื้นฐานองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทย สร้างความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนา เมืองและชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่ พร้อมทั้งสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่ป่า โดยการอนุรักษ์พื้นที่ป่าเดิม ฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมสร้างความ สมดุลของการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงาน ส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการเพิ่มพื้นที่ป่าดูแลรักษาและการ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่าและการป้องกันไฟไหม้ป่า และสนับสนุนการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำให้เหมาะสม ทั่วถึง และเป็นธรรม พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้เหมาะสมกับภูมิสังคมและ สภาพทางกายภาพของพื้นที่ และพัฒนาระบบ ชลประทาน ควบคุม กำกับ ดูแล คุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ใน ระดับมาตรฐานโดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการกำกับดูแล รักษา ควบคุมคุณภาพดิน น้ำ อากาศ พัฒนาระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยที่เกิดจากความแปรปรวนของธรรมชาติ โดยเฉพาะจากน้ำป่าไหล หลากดินถล่มและความแห้งแล้ง พร้อมทั้งวางแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่เสี่ยงครอบคลุมทั้งภาค และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะ น้ำเสีย มลพิษทางอากาศ และฝุ่นละออง รวมทั้งการส่งเสริมให้ ท้องถิ่นเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

๒. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

**ยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดประกอบด้วย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
วิสัยทัศน์**

"ส่งเสริมการเกษตรด้วยนวัตกรรม ท่องเที่ยว ๓ เชื่อมโยง ๓ ประเทศ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจสู่ อาเซียน"

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. การพัฒนาการท่องเที่ยว ๓ ธรรม (ธรรมะ ธรรมชาติ วัฒนธรรม) อย่างยั่งยืน

๒. การส่งเสริม พัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตร
๓. การพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้า การลงทุน
๔. การพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้า การลงทุน

เป้าประสงค์ (รวม)

“การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และรายได้ของประชาชน”

ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ได้ให้ความสำคัญกับ

๑. การพัฒนาการค้าชายแดนและสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการผลิตแบบ Contact Farming กับ สปป.ลาว และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองและด่านชายแดนให้สะดวก รวดเร็ว เอื้อต่อการค้าการลงทุน

๒. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า เช่น จัดทำเวลาทำการของด่านมุกดาหาร-สะหวันนะเขต และด่านสะหวัน-ลาวบาว ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การให้สัตยาบันภาคผนวกและพิธีสารแนบท้ายการดำเนินการความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross-Border Transportation Agreement :GMS CBTA) เพื่ออำนวยความสะดวกการผ่านแดนของคนและสินค้าในอนุภูมิภาค การร่วมมือไทยและลาวพัฒนา Single Window Inspection:SWI เพื่อให้เอื้อต่อการตรวจปล่อยสินค้า ณ จุดเดียว Single Stop Inspection :SSI ที่ด่านมุกดาหาร-สะหวันนะเขต

๓. พัฒนาการท่องเที่ยว โดยเน้นท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมประเพณีเชื่อมโยงกับเพื่อนบ้านและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔. พัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรโดยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเน้นส่งเสริมให้พื้นที่ชลประทานเป็นพื้นที่เกษตรก้าวหน้า ผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และผลไม้ และการขยายปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่ เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ให้มากขึ้น ควบคู่กับการสนับสนุนการทำปศุสัตว์โดยเฉพาะโคเนื้อ

๕. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเปิดประตูสู่อินโดจีน โดยยกระดับการศึกษา และส่งเสริม ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

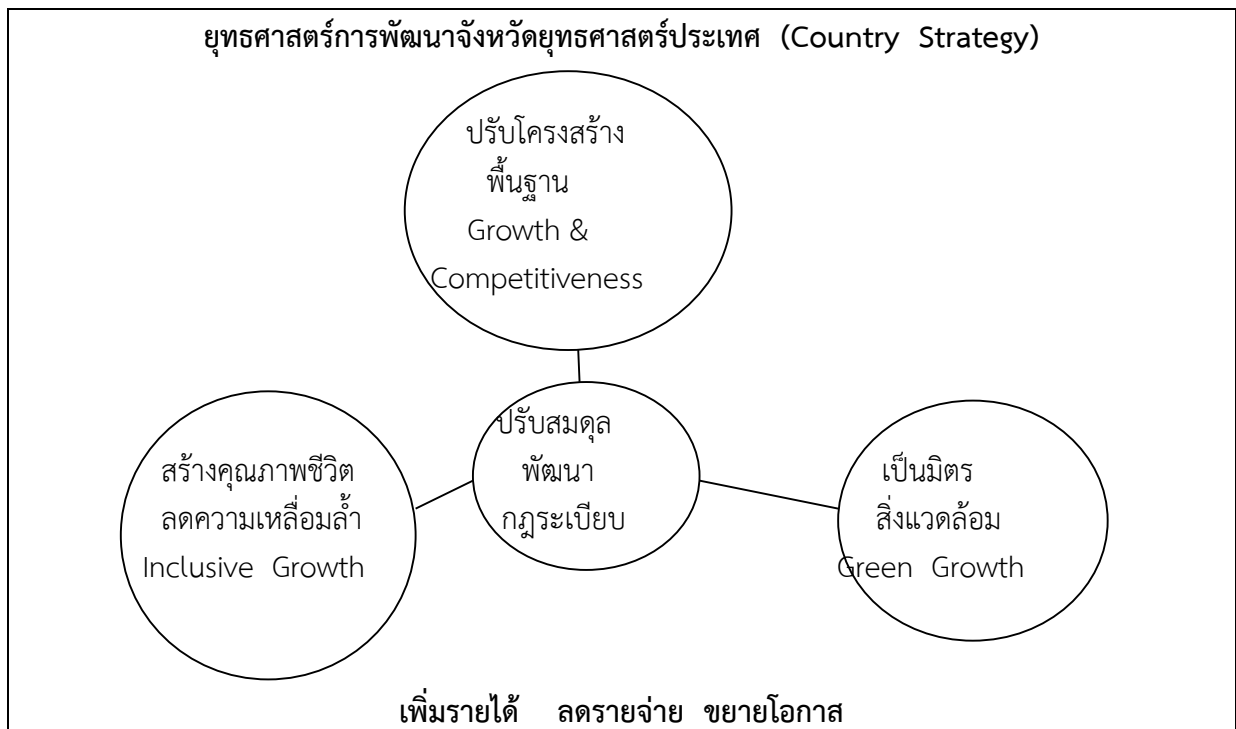
๓. แผนพัฒนาจังหวัด

นโยบายการพัฒนาจังหวัดสกลนคร

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครได้กำหนดนโยบายการพัฒนาจังหวัดสกลนครเป็น “เมือง ๓ ธรรม” เพื่อให้เป็นที่รู้จัก และจงใจให้ผู้คนภายนอกมาท่องเที่ยวสกลนคร ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อการสร้างเม็ดเงินเสริมรายได้ในพื้นที่ได้อย่างดีแล้ว ยังเป็นการสร้างความตระหนักรู้ และความภาคภูมิใจในบ้านของตนแก่คนสกลนคร

จังหวัดสกลนครนั้นได้ชื่อว่า “เมือง ๓ ธรรม ได้แก่ เมืองแห่งธรรมะ เมืองแห่งธรรมชาติ และเมืองแห่งวัฒนธรรม กล่าวคือ จังหวัดสกลนครมีบูรพาจารย์ที่เป็นอริยสงฆ์ อาทิ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโตหลวงปู่ฝั้น อาจาโร ซึ่งได้รับความเลื่อมใส และการสักการบูชาไม่เสื่อมคลาย รวมทั้งการมีสถานที่สำคัญทางศาสนา จึงมีพุทธศาสนิกชน และประชาชนทั่วไปมาเที่ยวชมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงได้ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองแห่งธรรมะ และจากการที่มีภูมิประเทศสวยงามอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ที่หลากหลายของเทือกเขา ภูพานอันอุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์พืชที่หลากหลาย ของเทือกเขา ภูพานอันอุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์พืชที่หลากหลาย ของเทือกเขาภูพานอันเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติ ๓ แห่ง นอกจากนั้น ยังมี “หนองหาร” อันเป็นแหล่งน้ำจืดที่กว้างใหญ่มาก ขนาดพื้นที่ ๑๒๓ ตารางกิโลเมตร มีเกาะต่างๆ กว่า ๒๐ เกาะ เหล่านี้จึงได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งธรรมชาติอีกประการ

หนึ่ง ก็คือ เป็นเมืองแหล่งชุมชนตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และเป็นเมืองเก่าแก่ มีชนเผ่าพื้นเมือง จำนวน ๖ เผ่า ได้แก่ เผ่าภูไท เผ่าญ้อ ไทโส้ ไทกะเลิง ไทโย้ย ไทลาวอีสาน คนไทย เชื้อสายจีน คนไทยเชื้อสายเวียดนาม ซึ่งแต่ละชนเผ่า และแต่ละเชื้อชาติ มีวัฒนธรรมที่โดดเด่นสืบทอดและยึดมั่นในวัฒนธรรมประเพณีจากรุ่นสู่รุ่น ตลอดมา และอยู่ด้วยกันด้วยความรัก สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันมาจนทุกวันนี้ จึงเป็นที่มาของการเป็นเมืองแห่งวัฒนธรรม นอกจากนี้เป็นเมือง ๓ ธรรม ดังกล่าวแล้ว จังหวัดสกลนครส่งเสริม ๑๙ ผลสำเร็จที่โดดเด่นของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยเฉพาะ ๓ ดำมหัศจรรย์ ได้แก่ ไร่ดำภูพาน (ไร่ดำ) สุกร ภูพาน (หมุดดำ) และวัวทาจิมะภูพาน (โคดำ)

ความต้องการของประชาชนในจังหวัดสกลนคร

ข้อมูลความต้องการของประชาชนในจังหวัดสกลนคร จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ ทั้งแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค และการเกษตร
๒. การขยายระบบประปาภูมิภาค ประปาหมู่บ้าน ให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน
๓. การปรับปรุง ซ่อมแซมเส้นทางคมนาคมทางบกให้ได้มาตรฐาน และปลอดภัย
๔. การขยายเขตการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
๕. การพัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงสู่การค้าและการลงทุนในอนุภูมิภาค

ด้านเศรษฐกิจ

๑. การให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ด้านเกษตรกรรม หัตถกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน
๒. การส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มสหกรณ์
๓. การจัดตั้งตลาดกลางการเกษตร
๔. การขยายช่องทางการตลาด พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์สินค้าท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย
๕. การจัดหาแหล่งเงินทุน หรือจัดตั้งกองทุนกู้ยืมสำหรับการประกอบอาชีพ

๖. การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่น (หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์)
๗. การพัฒนาสภาพพื้นที่ที่มีอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการเพาะปลูก
๘. การปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร การปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชแต่ละชนิด
๙. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรมและธรรมชาติ
๑๐. การควบคุมราคาปัจจัยการผลิต เช่น เครื่องมือเกษตร อุปกรณ์เกษตร ค่าแรงงาน
๑๑. การส่งเสริมทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์
๑๒. การส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนเพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย

ด้านการศึกษา

๑. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ เพื่อเชื่อมโยงสู่การบริหารการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่
๒. การพัฒนาด้านการศึกษาที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนในจังหวัดก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๓. การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๔. การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในการประกอบอาชีพและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

๑. การบำรุง ส่งเสริม และรักษาจารีตประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. การรณรงค์ให้พุทธศาสนิกชนในจังหวัด ถวายไว้ซึ่งศีลธรรมอันดีงามตามพระพุทธศาสนา

ด้านสาธารณสุข

๑. การให้ความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อ ออกข้อบังคับตำบลเพื่อป้องกันโรคติดต่อ
๒. การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับบัตรสุขภาพ ทุกประเภท
๓. การส่งเสริมสุขภาพ พลานามัยของประชาชน โดยบูรณาการให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อการดูแลตัวเองในเบื้องต้น

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. การตรวจสอบและควบคุม มิให้ประชาชนบุกรุกที่สาธารณะ และตัดไม้ทำลายป่า
๓. การส่งเสริมการปลูกป่า และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้พื้นที่ป่าชุมชน
๔. การสร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน
๕. การจัดหาที่ทิ้งขยะเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องสุขลักษณะ
๖. การป้องกันแก้ไขปัญหาอุทกภัยอย่างยั่งยืน
๗. การรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนถึงพิษภัยจากการใช้สารเคมี

ด้านการบริหารและความมั่นคง

๑. การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยของยาเสพติด
๒. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่เฉียบขาดเพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว
๓. การประชุมประชาคมหมู่บ้าน ตำบลให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๔.การให้ความรู้แก่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานและการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

๕.การจัดหาเครื่องมือและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย (กล้อง CCTV)

๖.การบังคับใช้กฎหมาย ควรเป็นไปด้วยความเที่ยงตรง เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ

๗.การสร้างจิตสำนึก เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมให้คนทำดี คิดดี ในทุกหน่วยงาน ทุกระดับ

๘.การให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาความยากจน ยาเสพติด ภัยพิบัติ

๙.การฝึกอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

๑.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

“สกลนครถิ่นน่าอยู่ มุ่งสู่นวัตกรรม รองรับ AEC ต้นแบบนำเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

๑. จัดให้มีและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานทางบก ทางน้ำและไฟฟ้า
๒. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
๓. ส่งเสริมและเสริมสร้างการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความสงบเรียบร้อย
๔. ส่งเสริมและเสริมสร้างการค้า การลงทุน การพาณิชย์กรรม เกษตรกรรม
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ส่งเสริมและเสริมสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. พัฒนาท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่น
๘. เสริมสร้างความรู้รักสามัคคี และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

เป้าหมายการพัฒนา (เป้าประสงค์)

๑. ประชาชนได้รับการบริการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุบัติเหตุและบริโภคอย่างทั่วถึง
๒. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๓. ชุมชนและสังคมมีความสงบเรียบร้อย
๔. การค้า การลงทุน พาณิชยกรรม เกษตรกรรม ได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบ
๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเผยแพร่ประเพณี และ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างทั่วถึง
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างยั่งยืน ครอบคลุมทุกพื้นที่
๗. ประชาชนรับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพอย่างทั่วถึง
๘. ประชาชนรู้รักสามัคคี และประเทศชาติมั่นคง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสกลนคร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- การพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- การพัฒนาเกษตรกรและองค์กรให้มีความเข้มแข็ง
- การพัฒนาเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการตลาดสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงเครือข่าย

- การพัฒนาจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

- การพัฒนาส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
- การพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว
- การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและส่งเสริมอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขัน

- การพัฒนาส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
- การพัฒนาจัดระบบการศึกษาให้ทั่วถึง
- การพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการสุขภาพอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

- การพัฒนาการจัดการ การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลและความมั่นคง

- การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน
- การพัฒนาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รักษาความสงบเรียบร้อย
- การพัฒนาองค์กรและบุคลากร
- การพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเมืองการปกครอง
- กำหนดหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยในสถานศึกษาทุกระดับ
- เสริมสร้างความรู้รักสามัคคี และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ วิสัยทัศน์

“ให้บริการประชาชน พัฒนารอบด้าน บริหารโปร่งใส ใส่ใจคุณภาพชีวิต”

๒.๒ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. การคมนาคม
๒. ระบบไฟฟ้า
๓. อาคารสถานที่
๔. ระบบระบายน้ำ
๕. การก่อสร้างปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งน้ำ อุบโภาค บริโภาค

๖. การก่อสร้างปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านเศรษฐกิจ

๑. การส่งเสริมการฝึกอบรมการประกอบอาชีพและรายได้
๒. สถานที่จำหน่ายสินค้าและการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แนวทางการพัฒนา

๑. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมการสาธารณสุข
๒. การศึกษา
๓. สวัสดิการสังคม
๔. งานพิธีการและวันสำคัญ
๕. ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
๖. การกีฬาและนันทนาการ
๗. การศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

แนวทางการพัฒนา

๑. การบริหารจัดการขยะและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
๒. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓. การจัดทำผังเมือง
๔. การแก้ไขปัญหาเสพติด
๕. การอนุรักษ์ป่าไม้
๖. การบำรุงรักษาที่สาธารณะ
๗. การพัฒนาความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
๘. การบริหารจัดการภายในสำนักงานโดยมุ่งสัมฤทธิ์ในประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การพัฒนาตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

นโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา (นางอุไร เพชรเวช) ที่แถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

๑. นโยบายด้านการเมืองและการบริหาร

การพัฒนาการเมืองการบริหาร เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ที่ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ให้ความสำคัญอิสระแก่ท้องถิ่น ในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การเงิน การคลัง การบริหารงานบุคคล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามภารกิจที่เพิ่มขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนงานการเสริมสร้างจิตสำนึกของพนักงาน เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างในการบริการประชาชน ให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วและเกิดความพึงพอใจ ดังนี้

๑.๑ พัฒนางค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลาให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาล ที่มีหลักการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และเป็นหน่วยบริการสังคมที่ดี มีมาตรฐานด้วยการส่งเสริม สร้างความร่วมมือ ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับแก่สมาชิก

สภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลอันสำคัญของตำบลโคกศิลา พร้อมทั้งสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาระบบการบริการสาธารณะที่ดีมีมาตรฐาน สร้างความสะดวก ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน สร้างบุคลากรให้มีคุณภาพและมีจิตสำนึกในการให้บริการเพื่อรองรับการบริการแต่ละด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๑.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนและคณะกรรมการชุมชนที่ดำเนินกิจกรรม และโครงการต่างๆโดยชุมชนและเพื่อชุมชน รวมทั้งการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อพัฒนาระดับการขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางของเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน

๑.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการประสานงานเพื่อก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายการทำงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และพื้นที่อื่นๆ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและพัฒนารายได้ ให้มีความทั่วถึง เป็นธรรม รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนตามครรลองระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ร่วมคิด ร่วมร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตาม และร่วมประเมินผลด้วยความโปร่งใส

๒. นโยบายด้านการพัฒนาสังคม

พัฒนาศักยภาพของประชาชนในตำบล ทั้งในด้านการศึกษาสาธารณสุข และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนี้

๒.๑ รมรงค์ส่งเสริมกระบวนการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมการสร้างวินัย และจิตสาธารณะของคนในชุมชน

๒.๒ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่การดำเนินงานด้านสวัสดิการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งตนเองได้ รวมทั้งได้รับการช่วยเหลือและได้รับการบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการกีฬาและลานกีฬาหมู่บ้านเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน ให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬา เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีและปลูกฝังค่านิยมที่ดีต่อการกีฬา

๒.๔ ป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไปจากพื้นที่ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันป้องกันและแก้ปัญหายาอย่างใกล้ชิดเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่สถาบันครอบครัว

๒.๕ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสังคมที่สอดคล้องกับทิศทางของการสร้าง สุขภาวะแบบองค์รวม และการสร้างสังคมที่อยู่ดีมีสุข มีความเป็นชุมชนน่าอยู่ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลา

๓. นโยบายการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการปฏิรูปการศึกษาเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้ประชาชนทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะจะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ และนำพาท้องถิ่นให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุนด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ดังนี้

- ๓.๑ สนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาคุณภาพพัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนให้ได้ตามมาตรฐาน เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภท
- ๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาที่ทันสมัย ทันโลกทันเหตุการณ์
- ๓.๓ สนับสนุน ส่งเสริม รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น พัฒนาแหล่งวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ และโบราณสถาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ของประชาชนในพื้นที่

๔. นโยบายพัฒนาสาธารณสุขและส่งเสริมคุณภาพชีวิต

การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านสุขภาพ ตามแนวทางของกฎหมายสุขภาพแห่งชาติช่วยรณรงค์ให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนคุณพฤติกรรมทางด้านสุขภาพอนามัย เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพ ดังนี้

๔.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดี การดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

๔.๒ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมด้านการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน และการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

๔.๓ สนับสนุนการควบคุมป้องกันการเผยแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ ที่อันตรายต่อคนและสัตว์ โดยการสร้างขีดความสามารถในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมและดูแลรักษาอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.๔ ส่งเสริม สนับสนุนงานสุขภาพอนามัย และการจัดการสุขภาพภาวะภาคประชาชน โดยผ่านกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

๔.๕ ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค

๕. นโยบายพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ใน สภาวะการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเกิดความถดถอยทางเศรษฐกิจ การส่งเสริม การพัฒนา ทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นเป็นการสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพของกลุ่มให้มีความ เข้มแข็งและยั่งยืน ดังนี้

๕.๑ สนับสนุน ส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้เติบโตและเข้มแข็งเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มให้มีความ เข้มแข็งอย่างยั่งยืน พัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของท้องถิ่นและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา กระบวนการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน ขยายเครือข่าย โดยจัดหาแหล่งรองรับสินค้าหรือตลาดส่งออกสินค้าของกลุ่มอาชีพ

๕.๒ สนับสนุน ส่งเสริมด้านการเกษตร กระบวนการเรียนรู้ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การเกษตรควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการใช้เกษตรอินทรีย์

๕.๓ สร้างรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน ส่งเสริม สนับสนุน ขยายเครือข่าย เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่

๕.๔ ส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๖. นโยบายด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

พัฒนาโครงสร้างและสภาพแวดล้อมของตำบลเพื่อส่งเสริมศักยภาพเศรษฐกิจและการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชน และเป็นการวางรากฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางในการให้บริการ ดังนี้

๖.๑ พัฒนาระบบการ ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาสาธารณูปโภคต่างๆ การขยายเขตไฟฟ้าและติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ประชาชนมีไฟฟ้าในครัวเรือนใช้ตามความเหมาะสม

๖.๒ เสริมสร้างมาตรการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในชุมชน ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ โดยการก่อสร้างและปรับปรุงท่อระบายน้ำ รางระบายน้ำ รวมถึงระบบระบายน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังอย่างเป็นระบบ

๖.๓ ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับประชาชนได้อุปโภค บริโภค โดยการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าและจัดหาแหล่งน้ำใหม่ตามความเหมาะสม

๗.นโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗.นโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนในการดำรงชีวิตเพื่อ เอื้ออำนวยต่อความสมดุลของระบบนิเวศวิทยา เพื่อยกระดับคุณภาพและสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้

๗.๑ อนุรักษ์ ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกสาธารณะทางด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน และชุมชน

๗.๒ สนับสนุน ส่งเสริมให้ชุมชนมุ่งรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน และสถานที่ต่างๆในตำบลให้เป็นเมืองน่าอยู่

๗.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการเฝ้าระวัง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมและกำจัดมลภาวะที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน

๗.๔ ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขับเคลื่อนการจัดทำโครงการ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งไปสู่การลดสภาวะโลกร้อน

๒.๓ เป้าประสงค์

๑. มีวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่เป็นแบบแผนและมีเอกภาพ
๒. มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุล
๓. มีสังคมที่เข้มแข็งและประชาชนคุณภาพชีวิตที่ดี
๔. ประชาชนมีอาชีพและรายได้พอเพียงควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
๕. มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
๖. มีการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๔ ตัวชี้วัด

๑.กรณีโครงการโครงสร้างพื้นฐาน วัดคุณภาพงานจากการที่ คกก.ตรวจรับงานจ้างตรวจรับงานโดยจะต้องได้คุณภาพงานที่ดี ไม่มีปัญหาและข้อท้วงติง

๒.กรณีโครงการด้านอื่นๆ วัดจากการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการทุกประการ

๒.๕ ค่าเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย
๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	-มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

	<p>-การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆในพื้นที่ เช่น ถนน สะพาน รางระบายน้ำที่ล้นไหลเอ่อ คสล. หอกระจายข่าว ระบบน้ำอุปโภคบริโภค อาคารต่างๆ</p> <p>ฯลฯ</p>
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	<p>-ประชาชนมีอาชีพและรายได้พอเพียงควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>-ฝึกอบรมกลุ่มอาชีพต่างๆ</p> <p>-สนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ</p> <p>ฯลฯ</p>
ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	<p>ป้องกันและระงับโรคติดต่อต่างๆควบคุมป้องกันโรคระบาดในพื้นที่พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการบริการสาธารณสุขของหมู่บ้านกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.โคกศิลา</p> <p>อุดหนุน อปท.อื่น ส่วนราชการหรือหน่วยอื่นของรัฐ องค์กรประชาชน องค์กรการกุศล องค์กรที่จัดตั้งตามกฎหมาย เพื่อดำเนินโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาด้านสังคมและส่งเสริมคุณภาพชีวิตพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ สนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ติดเชื้อ และสงเคราะห์ให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมสนับสนุนกิจกรรมด้านศาสนา ประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>การจัดการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด</p> <p>ฯลฯ</p>
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	<p>การบริหารจัดการขยะและความเป็นระเบียบเรียบร้อย</p> <p>การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและลดอุบัติเหตุบนท้องถนน</p> <p>ดำเนินการหรืออุดหนุนหน่วยงานที่ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานให้แก่ อปพร.ฝึกอบรมราษฎรในหมู่บ้านให้มีความรู้</p> <p>การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกต้นไม้ในป่าชุมชนป่าต้นน้ำ ป่าสาธารณะ ปลูกหญ้าแฝก เป็นต้น</p> <p>การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น</p> <p>การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด</p> <p>ฯลฯ</p>

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ๑.๑ กลยุทธ์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
- ๒.๑ กลยุทธ์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ๓.๑ กลยุทธ์การพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
- ๔.๑ กลยุทธ์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๒.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. การคมนาคม
๒. ระบบไฟฟ้า
๓. อาคารสถานที่
๔. ระบบระบายน้ำ
๕. การก่อสร้างปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งน้ำ อุบโภาค บริโภาค
๖. การก่อสร้างปรับปรุง บำรุงรักษาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านเศรษฐกิจ

๑. การส่งเสริมการฝึกอบรมการประกอบอาชีพและรายได้
๒. สถานที่จำหน่ายสินค้าและการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๑. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมการสาธารณสุข
๒. การศึกษา
๓. สวัสดิการสังคม
๔. งานพิธีการและวันสำคัญ
๕. ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
๖. การกีฬาและนันทนาการ
๗. การศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๑. การบริหารจัดการขยะและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
๒. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓. การจัดทำผังเมือง
๔. การแก้ไขปัญหาเสาพืด
๕. การอนุรักษ์ป่าไม้
๖. การบำรุงรักษาที่สาธารณะ
๗. การพัฒนาความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
๘. การบริหารจัดการภายในสำนักงานโดยมุ่งสัมฤทธิ์ในประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๘ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ในภาพรวมแล้วยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา มุ่งพัฒนา ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๓.การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การสรุปสถานการณ์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้เทคนิค SWOT ANALYSIS ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ การวิเคราะห์จุดแข็ง (STRENGTHS : S)

๑. ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้เกิดความยอมรับและความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี

๒. มีการแบ่งส่วนราชการ และมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ชัดเจน สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

๓. เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความพร้อมทางด้านบริการ ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ดี และมีขีดความสามารถในการบริการสาธารณะแก่ประชาชน

๔. มีศูนย์บริการร่วมให้บริการประชาชนตาม พ.ร.ก.หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๕. เป็นเขตพื้นที่หมู่บ้านอยู่ดีมีสุข ที่ประชาชนดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๖. ผู้นำชุมชนเข้มแข็งและมีศักยภาพ

๗. มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่ยั่งยืนและเข้มแข็ง เช่น งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ งานประเพณีสงกรานต์

๑.๒ จุดอ่อน (WEAKNESSES : W)

๑. งบประมาณในการบริหารงานไม่เพียงพอ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณน้อย

๒. การบริหารงานยังไม่ครอบคลุมทุกปัญหา ไม่มีประสิทธิภาพ

๓. เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันมีน้อย และใช้งานได้ไม่เต็มที่เพราะบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในการใช้ประโยชน์

๔. น้ำอุปโภค-บริโภคไม่เพียงพอใช้ในฤดูแล้ง

๕. ประสบปัญหาทางด้านการรวมกลุ่ม ขาดการรวมกลุ่มอย่างจริงจังทำให้การรวมกลุ่มทำผลิตภัณฑ์ไม่ค่อยมีชื่อเสียง

๖. ขาดระบบการจัดการทางด้านผังเมือง

๗. มีการบริหารจัดการชุมชนที่ยังไม่เป็นระบบแบบแผน

๘. มีแผนงานทางด้านพัฒนาการศึกษาที่ยังไม่ชัดเจน

๑.๓ โอกาส (OPPORTUNITIES : O)

๑. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการระบบบริการสาธารณะ เพื่อ

ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยที่หน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจให้แก่ท้องถิ่น

๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ สนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

๓. จังหวัดสกลนคร สามารถสนับสนุนงบประมาณให้ อบต. ที่มีแผนงานโครงการตามแนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๔. ระบบการบริหารแบบใหม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์และการจัดสรรเงินตามยุทธศาสตร์

๕. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสื่อสารทั่วโลก

๖. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการพัฒนาทุกรูปแบบ

๑.๔ อุปสรรคหรือข้อจำกัด (THREATS : T)

๑. สภาวะการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจในระดับประเทศ ในระดับภูมิภาคส่งผลกระทบต่อการพัฒนาท้องถิ่น

๒. ความทันสมัยของเทคโนโลยีและกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นล้าหลังทางด้านวัฒนธรรมที่มีอยู่และหันไปนิยมวัฒนธรรมการบริโภคมากขึ้น

๓. ภัยธรรมชาติ อุทกภัย ภัยแล้ง เป็นสิ่งที่ยากที่จะหลีกเลี่ยง

๔. ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และกฎหมายอื่นหลายฉบับกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบมากมาย แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและเพียงพอ ยังต้องพึ่งพาอาศัยการทางอ้อมที่อาศัยกลไกการจัดเก็บและการโอนทรัพยากรจากรัฐบาลกลางทำให้ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้

๕. การเปลี่ยนแปลงนโยบายและบุคลากรของรัฐที่เกี่ยวข้อง

๖. ระเบียบปฏิบัติจากส่วนกลางยังไม่ชัดเจน

๗. องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่และภารกิจที่ต้องปฏิบัติมาก แต่มีอำนาจตามระเบียบกฎหมายมีน้อย ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

- ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่น ด้วยเทคนิค SWOT Anaysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค)

วิเคราะห์ศักยภาพจากปัจจัยภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา (Inside out)

จุดแข็ง (S=strength)

๑. ประชาชนมีความเข้าใจ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของ อบต.

๒. ชุมชนมีความตื่นตัวในการพัฒนาและช่วยตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ

๓. ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือและประสานงานได้เป็นอย่างดี

๔. ชุมชนมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีเอกลักษณ์

๕. ประชาชนอหิยาศัยไมตรีและทัศนคติที่ดีต่อองค์กร

๖. เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้อุดมสมบูรณ์

๗. ผู้บริหารมีนโยบายต่อเนื่องและชัดเจน มีความรู้ความสามารถ และเอาใจใส่ต่อประชาชนในพื้นที่

๘. มีการแบ่งส่วนราชการ อำนาจหน้าที่และกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

จุดอ่อน (Weakens)

๑. ประชาชนบางส่วนมีฐานะยากจน รายได้น้อย
๒. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ การศึกษาน้อย อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้
๓. งบประมาณขององค์กรมีจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับการนำมาพัฒนาชุมชน
๔. ระบบการจัดเก็บภาษีในท้องที่ไม่มีประสิทธิภาพไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้
๕. ภาคการเกษตรกรรมขาดการพัฒนาอย่างครบวงจร
๖. แรงงานกลุ่มหนุ่มสาวมักออกไปทำงานต่างถิ่น
๗. มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาขยะ การบุกรุกพื้นที่ป่าและที่ดิน
๘. การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังไม่เข้มแข็งพอ
๙. บุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ยังไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณงาน
๑๐. ระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนยุ่งยาก ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

โอกาส (Opportunity)

หมู่บ้าน

ท้องถิ่น

๑. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจระดับรากหญ้า เช่น OTOP กองทุน
๒. พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของ
๓. ยุทธศาสตร์จังหวัดเอื้อต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. มีระบบผู้ว่า CEO ซึ่งทำให้มีการบริหารงานเป็นไปอย่างบูรณาการ
๕. นโยบายการพัฒนาในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ และ
พัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
๖. แนวโน้มการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการได้มีการถ่ายโอนอำนาจให้กับองค์กรปกครอง

ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ทำให้การบริหารจัดการสามารถทำให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

อุปสรรค (Threaten)

ต้องการ

๑. สถานะทางการเมืองของรัฐบาลขาดเสถียรภาพ
๒. กฎหมาย ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
๓. มีการพัฒนาความเจริญอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคไม่ทันต่อ
ความ
๔. มีผลผลิตทางการเกษตรมากแต่ขาดตลาดรับซื้อและขาดนักลงทุน

การพัฒนาตามนโยบายริเริ่มขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- (๑) จัดให้ทุกครัวเรือนมีน้ำอุปโภคและบริโภค อย่างเพียงพอ ตลอดจนน้ำเพื่อการเกษตรอีกด้วย
- (๒) จัดโครงการขยายเขตไฟฟ้า เพื่อให้ประชาชนจะได้มีน้ำใช้
- (๓) พัฒนาปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ให้มีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย ทั้งในหมู่บ้านและ

ระหว่างหมู่บ้าน รวมทั้งเส้นทางเพื่อการเกษตร เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เส้นทางในการเกษตร และเพื่อพัฒนาเป็นเส้นทางสายหลักในอนาคตต่อไป

(๔) จัดระบบการระบายน้ำเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาอุทกภัย และป้องกันถนนถูกน้ำเซาะขาด

(๕) ให้ประชาชนมีน้ำอุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ

(๖) ปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยการขุดลอกลำน้ำธรรมชาติ ขุดสระเพิ่มเติม สร้างฝายเก็บกักน้ำ

(๒) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัย ส่งเสริม

ให้ประชาชนออกกำลังกาย โดยการจัดตั้งกลุ่มออกกำลังกายขึ้น ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น คิดเป็น ทำเป็นและรู้จักแก้ปัญหา

(๒) การจัดระบบคุ้มครองทางสังคม โดยการจัดให้มีระบบหลักประกันสุขภาพ คนยากจน คนพิการ เด็ก คนชรา เพื่อให้ช่วยเหลือตนเองได้

(๓) สำหรับด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้สนับสนุนให้ชุมชนมีการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางราชการอีกทางหนึ่ง พร้อมจัดให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการเน้น ๓ ด้าน คือ การป้องกันตนเอง การป้องกันครอบครัว การป้องกัน ชุมชนและสังคม ให้เป็นหมู่บ้านที่เข้มแข็งและประชาชนมีส่วนร่วมในป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้านโดยใช้มาตรการทางสังคมลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๔) รณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันและระวังโรคต่าง ๆ เช่น โรคเอดส์

(๕) ให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี ได้รับการบริการทางด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๖) ปรับปรุงระบบการกำจัดของเสีย การระบายน้ำเสียออกจากหมู่บ้าน

(๗) ประชาชนในท้องถิ่น ได้รับการเรียนรู้ตลอดเวลา มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย

(๘) นักเรียนชั้นเด็กเล็กได้รับอาหารเสริม(นม) ทุกคนเพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโตของร่างกาย

(๙) ให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคน

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการเรียนคอมพิวเตอร์ เพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาไปสู่การเรียนการสอนในอนาคต

(๑๑) คนในท้องถิ่น มีความรักสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

(๑๒) ส่งเสริมการจัดกิจกรรม วันสำคัญทางศาสนา รวมทั้งการอบรมจริยธรรมแก่ประชาชน เพื่อให้มีความรู้คู่คุณธรรม

(๓) ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพเสริม ปลุกพืชฤดูแล้ง ที่ใช้น้ำน้อยหลังฤดูเก็บเกี่ยว เพื่อ

เป็นรายได้เสริมให้กับครัวเรือน

(๒) จัดอบรมวิชาชีพแก่กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน ให้มีความรู้และเสริมทักษะด้านการเกษตร แผนใหม่ ตามหลักการพออยู่พอกิน

(๔) ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

- (๑) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประชาคม
- (๒) อบรมผู้นำท้องถิ่น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๓) ประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ทั่วถึง
- (๔) สำหรับด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้สนับสนุนให้ชุมชนมีการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางราชการอีกทางหนึ่ง พร้อมจัดให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยการเน้น ๓ ด้าน คือ การป้องกันตนเอง การป้องกันครอบครัว การป้องกันชุมชนและสังคม ให้เป็นหมู่บ้านที่เข้มแข็งและประชาชนมีส่วนร่วมในป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้านโดยใช้มาตรการทางสังคมลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- (๕) ให้ประชาชนมีน้ำอุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ
- (๖) ปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยการขุดลอกลำน้ำธรรมชาติ ขุดสระเพิ่มเติม สร้างฝายเก็บกักน้ำ

จากการศึกษาข้อมูลด้านปัญหา ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลาและประเด็นหลัก

ในการพัฒนาที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น จึงนำมาทำการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค(SWOT) มีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีกองช่างรับผิดชอบงานในด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๒. มีระบบโครงสร้างพื้นฐานครบทุกด้าน
๓. มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ
๔. มีแผนที่ตำบลในการทำประโยชน์ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๕. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับด้านงานโครงสร้างพื้นฐานอยู่เสมอ

จุดอ่อน ได้แก่

๑. มีบุคลากรบางส่วนยังไม่ชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่
๒. มีระบบระบายน้ำที่ไม่ได้มาตรฐาน
๓. ถนนในเขตตำบลโคกศิลา มีฝุ่นละออง
๔. ยังไม่มีผังเมือง

โอกาส ได้แก่

๑. มีสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสกลนคร
๒. มีสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสกลนคร
๓. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่น

อุปสรรค ได้แก่

๑. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่มีผลต่อการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อุทกภัย ฯลฯ
- จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ประเด็นในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอและ จะทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา ได้รับความสะดวก สบาย และมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีสังคมดั้งเดิมที่มีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ที่มีคุณค่าและยาวนาน
๒. มีหมู่บ้านที่มีความสามัคคี ไม่มีความรุนแรงในท้องถิ่น
๓. มีการปกครองทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน
๔. มีผู้นำทางสังคมที่มีคุณภาพมากมาย
๕. มีสังคมในรูปแบบปฐมภูมิ
๖. มีสังคมดั้งเดิมที่มีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ที่มีคุณค่าและยาวนาน
๗. มีหมู่บ้านที่มีความสามัคคี ไม่มีความรุนแรงในท้องถิ่น
๘. มีการปกครองทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน
๙. มีผู้นำทางสังคมที่มีคุณภาพมากมาย
๑๐. มีสังคมในรูปแบบปฐมภูมิ
๑๑. มีสถานอนามัยในพื้นที่ เป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบในด้านสาธารณสุข
๑๒. มีอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน ทุกชุมชน
๑๓. มีเครื่องมือ อุปกรณ์และงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานด้านสาธารณสุข
๑๔. มีส่วนการศึกษา เป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบในด้านการศึกษา
๑๕. มีงบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านการศึกษาที่เพียงพอ
๑๖. มีประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ
๑๗. มีประเพณีลอยกระทง
๑๘. มีสื่อในการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย

จุดอ่อน ได้แก่

๑. มีการบริหารจัดการชุมชนที่ยังไม่มีระบบเป็นแบบแผน
๒. มีประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น
๓. มีผู้สูงอายุจำนวนมาก
๔. มีการบริหารจัดการชุมชนที่ยังไม่มีระบบเป็นแบบแผน
๕. มีประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น
๖. มีประชาชนส่วนหนึ่งขาดการวางแผนในการมีครอบครัวที่สมบูรณ์
๗. มีบุคลากรในด้านการสาธารณสุขไม่เพียงพอ
๘. มีประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการสาธารณสุขชุมชน
๙. ประชาชนมีส่วนร่วมของในด้านการสาธารณสุขชุมชนน้อยมาก
๑๐. มีแผนทางด้านการพัฒนาด้านการศึกษาที่ยังไม่ชัดเจน
๑๑. มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง ไม่เพียงพอต่อการรองรับการขยายการตัวทางการศึกษา

โอกาส ได้แก่

๑. นโยบายด้านการพัฒนาสังคมของรัฐบาล
๒. นโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต ของจังหวัด
๓. มีสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเจริญศิลป์

๔. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๕. นโยบายด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ของจังหวัด
๖. มีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอเจริญศิลป์
๗. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๘. นโยบายด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ของรัฐบาล
๙. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสกลนคร
๑๐. สถานีตำรวจภูธรอำเภอเจริญศิลป์
๑๑. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการอื่น
๑๒. นโยบายด้านการพัฒนาสังคมของรัฐบาล
๑๓. นโยบายการพัฒนาด้านการสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตประชาชน ของรัฐบาล
๑๔. สำนักสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
๑๕. โรงพยาบาลเจริญศิลป์
๑๖. นโยบายการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่ อปท.
๑๗. นโยบายด้านการพัฒนาด้านการศึกษาของชาติ
๑๘. มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
๑๙. มีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๐. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการอื่น

อุปสรรค ได้แก่

๑. กระแสอิทธิพลแห่งค่านิยมจากต่างประเทศ หรือวัฒนธรรมอื่นที่มีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย
๒. มีการระบาดของโรคติดต่อ ต่างๆ เช่น ไข้หวัดนก ไข้เลือดออก ฯลฯ
๓. กระแสนิยมแห่งวัฒนธรรมการบริโภค
๔. มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนต่าง ๆ ฯลฯ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ประเด็นในการพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมสามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอและทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชุมชนมีระเบียบเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีสังคมที่เข้มแข็ง สามัคคี สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

๑. กระแสอิทธิพลแห่งค่านิยมจากต่างประเทศ หรือวัฒนธรรมอื่นที่มีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย
๒. มีการระบาดของโรคติดต่อ ต่างๆ เช่น ไข้หวัดนก ไข้เลือดออก ฯลฯ
๓. กระแสนิยมแห่งวัฒนธรรมการบริโภค

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ประเด็นในการพัฒนาด้านการมีสุขภาพกายสุขภาพจิตและมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพราะมีการจัดการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพมีสังคมที่เข้มแข็ง สามัคคี สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ประเด็นในการพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมสามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอและทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินชุมชนมีระเบียบเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีสังคมที่เข้มแข็ง สามัคคี สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ด้านเศรษฐกิจ

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีสินค้าพื้นเมือง อาหาร การเกษตรของท้องถิ่น
๒. มีเส้นทางการคมนาคมเชื่อมโยงไปหลายอำเภอในพื้นที่ใกล้เคียง
๓. มีสถานที่ และวัฒนธรรมประเพณีที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว

๔. มีกลุ่มอาชีพที่ผลิตสินค้าเอง

จุดอ่อน ได้แก่

๑. ไม่มีศูนย์จำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์พื้นเมือง
๒. ประชาชนที่มีรายได้ไม่ถึง ๒๓,๐๐๐ บาท มี ๔๒ ครัวเรือน (ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๑)
๓. ประชาชนบางส่วนมีนิสัยในการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย
๔. เป็นสังคมบริโภคที่ไม่ใช่สังคมผลิต

โอกาส ได้แก่

๑. นโยบายกองทุนหมู่บ้าน
๒. นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
๓. นโยบายแก้ปัญหาความยากจน
๔. นโยบายจังหวัด ยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัด
๕. มีสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเจริญศิลป์
๖. มีศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน

อุปสรรค ได้แก่

๑. กระแสอิทธิพลจากต่างประเทศ หรือวัฒนธรรมอื่นที่มีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย
๒. ภาวะสินค้า และน้ำมันแพง

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่าประเด็นในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอ และทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีทุน มีงาน มีอาชีพ มีที่จำหน่ายสินค้าในการเพิ่มรายได้ที่เพียงพอทุกครัวเรือน และไม่จน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๘ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีโครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบล
๒. มีหมู่บ้านที่อยู่ในการปกครอง จำนวน ๘ หมู่บ้านพร้อมคณะกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน
๓. ประชาชนมีความรัก และศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย
๔. ประชาชนมีความสามัคคี เคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ชอบความรุนแรง
๕. มีศูนย์บริการร่วมให้บริการประชาชนตาม พ.ร.ก. หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
๖. มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการบริการประชาชนที่เพียงพอ
๗. มีอินเทอร์เน็ตตำบลให้บริการประชาชน ฟรี
๘. มีสื่อประชาสัมพันธ์ในการให้ประชาชนเข้ารับบริการ
๙. มีกล่องรับความคิดเห็นของประชาชน
๑๐. มีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการให้บริการประชาชน
๑๑. มีนโยบายของผู้บริหารที่เน้นในเรื่องความพึงพอใจของประชาชนในการเข้ารับบริการ

จุดอ่อน ได้แก่

๑. มีประชาชนส่วนมากยังไม่มีความรู้เข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.
๒. มีประชาชนส่วนมากที่มีส่วนร่วมในด้านการปกครองน้อย
๓. มีเจ้าหน้าที่บางราย ไม่มีทักษะในการให้บริการประชาชน
๔. มีการประสานงานในการให้บริการของประชาชนไม่ดีเท่าที่ควร

โอกาส ได้แก่

๑. นโยบายรัฐบาล ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็ง
๒. มีโครงการประเมินองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ทุกปี
๓. มีท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร
๔. มีที่ทำการปกครองอำเภอเจริญศิลป์
๕. มีสำนักงานประชาสังคมจังหวัดสกลนคร
๖. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการอื่น

อุปสรรค ได้แก่

๑. ภาวะทางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อท้องถิ่น
๒. วิถีชีวิตของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการปกครองแบบเดิม ที่เป็นผู้รับ มากกว่าการเป็นผู้คิด

และ

กำหนดเอง จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่าประเด็นในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี สามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอ และทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตเนื่องจาก สภาวะทางการเมืองการปกครองที่เข้มแข็งมีเอกภาพ

- ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของ ท้องถิ่น ด้วยเทคนิค SWOT Anaysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค)

วิเคราะห์ศักยภาพจากปัจจัยภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา (Inside out)

จุดแข็ง (S=strength)

๑. ประชาชนมีความเข้าใจ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของ อบต.
๒. ชุมชนมีความตื่นตัวในการพัฒนาและช่วยตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ
๓. ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือและประสานงานได้เป็นอย่างดี
๔. ชุมชนมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีเอกลักษณ์
๕. ประชาชนอภยาศัยไมตรีและทัศนคติที่ดีต่อองค์กร
๖. เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้อุดมสมบูรณ์
๗. ผู้บริหารมีนโยบายต่อเนื่องและชัดเจน มีความรู้ความสามารถ และเอาใจใส่ต่อประชาชนในพื้นที่
๘. มีการแบ่งส่วนราชการ อำนาจหน้าที่และกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

จุดอ่อน (Weakens)

๑. ประชาชนบางส่วนมีฐานะยากจน รายได้น้อย
๒. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ การศึกษาน้อย อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้

๓. งบประมาณขององค์กรมีจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับการนำมาพัฒนาชุมชน
๔. ระบบการจัดเก็บภาษีในท้องถิ่นที่ไม่มีประสิทธิภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
๕. ภาคการเกษตรกรรมขาดการพัฒนาอย่างครบวงจร
๖. แรงงานกลุ่มหนุ่มสาวมักออกไปทำงานต่างถิ่น
๗. มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาขยะ การบุกรุกพื้นที่ป่าและที่ดิน
๘. การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังไม่เข้มแข็งพอ
๙. บุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ยังไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณงาน
๑๐. ระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนยุ่งยาก ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

โอกาส (Opportunity)

หมู่บ้าน

๑. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจระดับรากหญ้า เช่น OTOP กองทุน

ท้องถิ่น

๒. พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของ

๓. ยุทธศาสตร์จังหวัดเอื้อต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. มีระบบผู้ว่า CEO ซึ่งทำให้มีการบริหารงานเป็นไปอย่างบูรณาการ

๕. นโยบายการพัฒนาในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ

และ

พัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

๖. แนวโน้มการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการได้มีการถ่ายโอนอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ทำให้การบริหารจัดการสามารถทำให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

อุปสรรค (Threaten)

๕. สถานะทางการเมืองของรัฐบาลขาดเสถียรภาพ

๖. กฎหมาย ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

๗. มีการพัฒนาความเจริญอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคไม่ทันต่อความต้องการ

๘. มีผลผลิตทางการเกษตรมากแต่ขาดตลาดรับซื้อและขาดนักลงทุน

การพัฒนาตามนโยบายริเริ่มขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา

๒) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) จัดให้ทุกครัวเรือนมีน้ำอุปโภคและบริโภค อย่างเพียงพอ ตลอดจนน้ำเพื่อการเกษตรอีกด้วย

(๗) จัดโครงการขยายเขตไฟฟ้า เพื่อให้ประชาชนจะได้มีน้ำใช้

(๘) พัฒนาปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ให้มีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย ทั้งในหมู่บ้านและ

ระหว่างหมู่บ้าน รวมทั้งเส้นทางเพื่อการเกษตร เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เส้นทางในการเกษตร และเพื่อพัฒนาเป็นเส้นทางสายหลักในอนาคตต่อไป

(๙) จัดระบบการระบายน้ำเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาอุทกภัย และป้องกันถนนถูกน้ำเซาะขาด

(๑๐) ให้ประชาชนมีน้ำอุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ

(๑๑) ปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยการขุดลอกลำน้ำ
ธรรมชาติ

ขุดสระเพิ่มเติม สร้างฝายเก็บกักน้ำ

(๒) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัย
ส่งเสริม

ให้ประชาชนออกกำลังกาย โดยการจัดตั้งกลุ่มออกกำลังกายขึ้น ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้
เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น คิดเป็น ทำเป็นและรู้จักแก้ปัญหา

(๒) การจัดระบบคุ้มครองทางสังคม โดยการจัดให้มีระบบหลักประกันสุขภาพ คนยากจน คน
พิการ เด็ก คนชรา เพื่อให้ช่วยเหลือตนเองได้

(๓) สำหรับด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้สนับสนุนให้ชุมชนมีการรักษาความ
ปลอดภัยในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางราชการอีกทางหนึ่ง พร้อมจัดให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดโดยการเน้น ๓ ด้าน คือ การป้องกันตนเอง การป้องกันครอบครัว การป้องกัน ชุมชนและสังคม ให้เป็น
หมู่บ้านที่เข้มแข็งและประชาชนมีส่วนร่วมในป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้านโดยใช้
มาตรการทางสังคมลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๔) รมรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันและระวังโรคต่าง ๆ เช่น โรคเอดส์
ให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี ได้รับการบริการทางด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและ
เป็นธรรม

(๕) ปรับปรุงระบบการกำจัดของเสีย การระบายน้ำเสียออกจากหมู่บ้าน

(๖) ประชาชนในท้องถิ่น ได้รับการเรียนรู้ตลอดเวลา มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย

(๗) นักเรียนชั้นเด็กเล็กได้รับอาหารเสริม (นม) ทุกคนเพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโตของ

ร่างกาย

(๘) ให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคน

(๙) ส่งเสริมให้มีการเรียนคอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาไปสู่การเรียนการสอนใน
อนาคตคนในท้องถิ่น มีความรักสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

(๑๐) ส่งเสริมการจัดกิจกรรม วันสำคัญทางศาสนา รวมทั้งการอบรมจริยธรรมแก่ประชาชน
เพื่อให้มีความรู้คู่คุณธรรม

(๓) ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพเสริม ปลุกพืชฤดูแล้ง ที่ใช้น้ำน้อยหลังฤดูเก็บเกี่ยว
เพื่อ

เป็นรายได้เสริมให้กับครัวเรือน

(๒) จัดอบรมวิชาชีพแก่กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน ให้มีความรู้และเสริมทักษะด้านการเกษตร
แผนใหม่ ตามหลักการพออยู่พอกิน

(๔) ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

- (๑) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประชาคม
- (๒) อบรมผู้นำท้องถิ่น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๔) ประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ทั่วถึง

(๕) สำหรับด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้สนับสนุนให้ชุมชนมีการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางราชการอีกทางหนึ่ง พร้อมจัดให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการเน้น ๓ ด้าน คือ การป้องกันตนเอง การป้องกันครอบครัว การป้องกันชุมชนและสังคม ให้เป็นหมู่บ้านที่เข้มแข็งและประชาชนมีส่วนร่วมในป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้านโดยใช้มาตรการทางสังคมลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๖) ให้ประชาชนมีน้ำอุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ

(๗) ปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยการขุดลอกลำน้ำธรรมชาติ ขุดสระเพิ่มเติม สร้างฝายเก็บกักน้ำ

จากการศึกษาข้อมูลด้านปัญหา ศักยภาพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา และประเด็นหลักในการพัฒนาที่ได้กล่าวไปแล้ว นั้น จึงนำมาทำการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค(SWOT) มีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีกองช่างรับผิดชอบงานในด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๒. มีระบบโครงสร้างพื้นฐานครบทุกด้าน
๓. มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ
๔. มีแผนที่ตำบลในการทำประโยชน์ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๕. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับด้านงานโครงสร้างพื้นฐานอยู่เสมอ

จุดอ่อน ได้แก่

๑. มีบุคลากรบางส่วนยังไม่ชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่
๒. มีระบบระบายน้ำที่ไม่ได้มาตรฐาน
๓. ถนนในเขตตำบลโคกศิลามีฝุ่นละออง
๔. ยังไม่มีผังเมือง

โอกาส ได้แก่

๑. มีสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสกลนคร
๒. มีสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสกลนคร
๓. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่น

อุปสรรค ได้แก่

๑. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่มีผลต่อการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อุทกภัย ฯลฯ จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ประเด็นในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอและ จะทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา ได้รับความสะดวก สบาย และมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีสังคมดั้งเดิมที่มีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ที่มีคุณค่าและยาวนาน
๒. มีหมู่บ้านที่มีความสามัคคี ไม่มีความรุนแรงในท้องถิ่น
๓. มีการปกครองทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน
๔. มีผู้นำทางสังคมที่มีคุณภาพมากมาย
๕. มีสังคมในรูปแบบปฐมภูมิ
๖. มีสังคมดั้งเดิมที่มีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ที่มีคุณค่าและยาวนาน
๗. มีหมู่บ้านที่มีความสามัคคี ไม่มีความรุนแรงในท้องถิ่น
๘. มีการปกครองทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน
๙. มีผู้นำทางสังคมที่มีคุณภาพมากมาย
๑๐. มีสังคมในรูปแบบปฐมภูมิ
๑๑. มีสถานอนามัยในพื้นที่ เป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบในด้านสาธารณสุข
๑๒. มีอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน ทุกชุมชน
๑๓. มีเครื่องมือ อุปกรณ์และงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานด้านสาธารณสุข
๑๔. มีส่วนการศึกษา เป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบในการศึกษา
๑๕. มีงบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านการศึกษาที่เพียงพอ
๑๖. มีประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ
๑๗. มีประเพณีลอยกระทง
๑๘. มีสื่อในการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย

จุดอ่อน ได้แก่

๑. มีการบริหารจัดการชุมชนที่ยังไม่มีระบบเป็นแบบแผน
๒. มีประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น
๓. มีผู้สูงอายุจำนวนมาก
๔. มีการบริหารจัดการชุมชนที่ยังไม่มีระบบเป็นแบบแผน
๕. มีประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น
๖. มีประชาชนส่วนหนึ่งขาดการวางแผนในการมีครอบครัวที่สมบูรณ์
๗. มีบุคลากรในด้านการสาธารณสุขไม่เพียงพอ
๘. มีประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการสาธารณสุขชุมชน
๙. ประชาชนมีส่วนร่วมของในด้านการสาธารณสุขชุมชนน้อยมาก
๑๐. มีแผนทางด้านการพัฒนาด้านการศึกษาที่ยังไม่ชัดเจน
๑๑. มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง ไม่เพียงพอต่อการรองรับการขยายการตัวทางการศึกษา

โอกาส ได้แก่

๑. นโยบายด้านการพัฒนาสังคมของรัฐบาล
๒. นโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต ของจังหวัด
๓. มีสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเจริญศิลป์
๔. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๕. นโยบายด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ของจังหวัด
๖. มีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอเจริญศิลป์
๗. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๘. นโยบายด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ของรัฐบาล
๙. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสกลนคร
๑๐. สถานีตำรวจภูธรอำเภอเจริญศิลป์
๑๑. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการอื่น
๑๒. นโยบายด้านการพัฒนาสังคมของรัฐบาล
๑๓. นโยบายการพัฒนาด้านการสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตประชาชน ของรัฐบาล
๑๔. สำนักสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
๑๕. โรงพยาบาลเจริญศิลป์
๑๖. นโยบายการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่ อปท.
๑๗. นโยบายด้านการพัฒนาการศึกษาของชาติ
๑๘. มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
๑๙. มีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๐. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการอื่น

อุปสรรค ได้แก่

๒. กระแสอิทธิพลแห่งค่านิยมจากต่างประเทศ หรือวัฒนธรรมอื่นที่มีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย
๒. มีการระบาดของโรคติดต่อ ต่างๆ เช่น ไข้หวัดนก ไข้เลือดออก ฯลฯ
๓. กระแสนิยมแห่งวัฒนธรรมการบริโภค
๔. มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนต่าง ๆ ฯลฯ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ประเด็นในการพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมสามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอและทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชุมชนมีระเบียบเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีสังคมที่เข้มแข็ง สามัคคี สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

๒. กระแสอิทธิพลแห่งค่านิยมจากต่างประเทศ หรือวัฒนธรรมอื่นที่มีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย
๒. มีการระบาดของโรคติดต่อ ต่างๆ เช่น ไข้หวัดนก ไข้เลือดออก ฯลฯ
๓. กระแสนิยมแห่งวัฒนธรรมการบริโภค

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ประเด็นในการพัฒนาด้านการมีสุขภาพกายสุขภาพจิตและมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพราะมีการจัดการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพมีสังคมที่เข้มแข็ง สามัคคี สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ประเด็นในการพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมสามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอและทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินชุมชนมีระเบียบเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีสังคมที่เข้มแข็ง สามัคคี สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ด้านเศรษฐกิจ

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีสินค้าพื้นเมือง อาหาร การเกษตรของท้องถิ่น
๒. มีเส้นทางการคมนาคมเชื่อมโยงไปหลายอำเภอในพื้นที่ใกล้เคียง

๓. มีสถานที่ และวัฒนธรรมประเพณีที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว
๔. มีกลุ่มอาชีพที่ผลิตสินค้าเอง

จุดอ่อน ได้แก่

๑. ไม่มีศูนย์จำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์พื้นเมือง
๒. ประชาชนที่มีรายได้ไม่ถึง ๒๓,๐๐๐ บาท มี ๔๒ ครัวเรือน (ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๑)
๓. ประชาชนบางส่วนมีนิสัยในการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย
๔. เป็นสังคมบริโภคที่ไม่ใช่สังคมผลิต

โอกาส ได้แก่

๑. นโยบายกองทุนหมู่บ้าน
๒. นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
๓. นโยบายแก้ปัญหาความยากจน
๔. นโยบายจังหวัด ยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัด
๕. มีสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเจริญศิลป์
๖. มีศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน

อุปสรรค ได้แก่

๑. กระแสอิทธิพลจากต่างประเทศ หรือวัฒนธรรมอื่นที่มีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย
๒. ภาวะสินค้า และน้ำมันแพง

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่าประเด็นในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอ และทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีทุน มีงาน มีอาชีพ มีที่จำหน่ายสินค้าในการเพิ่มรายได้ที่เพียงพอทุกครัวเรือน และไม่จน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

จุดแข็ง ได้แก่

๑. มีโครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบล
๒. มีหมู่บ้านที่อยู่ในการปกครอง จำนวน ๘ หมู่บ้านพร้อมคณะกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน
๓. ประชาชนมีความรัก และศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย
๔. ประชาชนมีความสามัคคี เคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ชอบความรุนแรง
๕. มีศูนย์บริการร่วมให้บริการประชาชนตาม พ.ร.ก. หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
๖. มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการบริการประชาชนที่เพียงพอ
๗. มีอินเทอร์เน็ตตำบลให้บริการประชาชน ฟรี
๘. มีสื่อประชาสัมพันธ์ในการให้ประชาชนเข้ารับบริการ
๙. มีกล่องรับความคิดเห็นของประชาชน
๑๐. มีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการให้บริการประชาชน
๑๑. มีนโยบายของผู้บริหารที่เน้นในเรื่องความพึงพอใจของประชาชนในการเข้ารับบริการ

จุดอ่อน ได้แก่

๑. มีประชาชนส่วนมากยังไม่มีความรู้เข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.
๒. มีประชาชนส่วนมากที่มีส่วนร่วมในด้านการปกครองน้อย

๓. มีเจ้าหน้าที่บางราย ไม่มีทักษะในการให้บริการประชาชน
๔. มีการประสานงานในการให้บริการของประชาชนไม่ดีเท่าที่ควร

โอกาส ได้แก่

๑. นโยบายรัฐบาล ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็ง
๒. มีโครงการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ทุกปี
๓. มีท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร
๔. มีที่ทำการปกครองอำเภอเจริญศิลป์
๕. มีสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสกลนคร
๖. มีการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการอื่น

อุปสรรค ได้แก่

๑. ภาวะทางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อท้องถิ่น
๒. วิถีชีวิตของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการปกครองแบบเดิม ที่เป็นผู้รับ มากกว่าการเป็นผู้คิด

และ

กำหนดเอง จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่าประเด็นในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี สามารถทำได้ เพราะมีศักยภาพเพียงพอ และทำให้ประชาชนชาวตำบลโคกศิลา มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตเนื่องจากสภาวะทางการเมืองการปกครองที่เข้มแข็งมีเอกภาพ

๓.๒ การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๑) การเปลี่ยนแปลงในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อ อบต.

- รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร
- แนวโน้มการยกฐานะจาก อบต. เป็นเทศบาลทั่วประเทศ
- แนวโน้มการควมรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ในตำบลเดียวกันให้มืองค์กรเดียว
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการจัดสรรเงินงบประมาณให้ อบต.

๓.๒.๒) การเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคที่จะส่งผลกระทบต่อ อบต.

บริบทภายใน

ภาพเศรษฐกิจไทยในกรณีฐาน

ภายใต้สมมติฐาน (๑) แนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และร้อยละ ๔.๒ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (๒) การลงทุนภาครัฐขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔ (๓) ราคาน้ำมันเฉลี่ย ๗๐-๘๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และเฉลี่ย ๘๐-๑๐๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (๔) ผลผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ ๒.๑ โดยผลผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรหดตัวต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ ๐.๘ ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๐ และภาคบริการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๐ (๕) การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ และ (๖) กำลังแรงงานลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๐.๒ และร้อยละ ๐.๗ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และ ๑๓ ตามลำดับภายใต้สมมติฐานเหล่านี้ เศรษฐกิจไทยในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๓-๔.๓ โดยมีค่ากลางของการประมาณการร้อยละ ๓.๘ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจไทยจะสามารถขยายฐานะขึ้นเป็นประเทศ รายได้สูงในช่วงปี ๒๕๗๑ (ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔.๓ - ๒๕๗๔) (ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๓) การขยายตัวในกรณีฐานดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ภายใต้กับดักประเทศรายได้ปานกลางอย่างถาวรมากขึ้น เมื่อคำนึงถึงเงื่อนไขในระยะยาว โดยเฉพาะ (๑) การลดลงของกำลังแรงงานที่จะหดตัวเร่งขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๐

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ซึ่งจะเป็นปัจจัยถ่วงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น (๒) ขีดความสามารถด้านการคิดค้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับฐานะประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงจะลดลงตามการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ (๓) จำนวนประชากรรวมจะเริ่มลดลงในปี ๒๕๗๐ ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์และการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศขยายตัวช้าลง (๔) การเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ที่การปรับตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุช้ากว่าไทย (๕) ภาระการใช้จ่ายเพื่อดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อยกระดับฐานะการพัฒนาประเทศมีข้อจำกัดมากขึ้น (๖) เกณฑ์รายได้ขั้นต่ำสำหรับการเป็นประเทศรายได้ขั้นสูงปรับตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีตามการเพิ่มขึ้นของรายได้และมาตรฐานการครองชีพของประเทศสำคัญๆ เงื่อนไขดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถหารายได้ที่เพียงพอในการที่จะทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมภูมิภาคและในเวทีโลก

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานต้องแบกรับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี ๒๕๕๓ มีประชากรวัยแรงงาน ๕ คนที่มีศักยภาพแบกรับผู้สูงอายุ ๑ คน และคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๘๓ จะเหลือประชากรวัยแรงงานเพียง ๑.๗ คนแบกรับผู้สูงอายุ ๑ คน การขาดแคลนกำลังแรงงานทำให้ต้องนำเข้าแรงงานไร้ทักษะจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยในด้านการยกระดับรายได้และทักษะฝีมือแรงงานจะช้าลง ผลผลิตภาพแรงงานไทยอาจเพิ่มขึ้นช้า ปัญหาการค้ำมนุษย์ และการขาดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย อาทิ อาชญากรรม โรคระบาด และภาระทางการคลังของระบบบริการทางสังคม อย่างไรก็ตาม นับเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ ธุรกิจบริการที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวเลขเบื้องต้น สศช. จะคำนวณใหม่อีกครั้งเมื่อการปรับปรุงฐานข้อมูลในแบบจำลองเสร็จสมบูรณ์เกณฑ์ขั้นต่ำในปี ๒๕๔๖ ซึ่งอยู่ที่ ๑๒,๗๔๕ ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี

ความเหลื่อมล้ำ

ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยทั้งความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ โอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐและการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่ลดทอนความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม จากการกระจายรายได้และผลประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม บางพื้นที่และบางสาขาการผลิตไม่ทั่วถึงเป็นธรรมผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มที่มีโอกาสและรายได้สูง ทำให้สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยร้อยละ ๑๐ ของประชากรกับกลุ่มคนจนร้อยละ ๑๐ ของประชากร มีความแตกต่างกันถึง ๓๔.๙ เท่า ในปี ๒๕๕๖ นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน คนยากจนขาดโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาและสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม การแย่งชิงทรัพยากร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

ความเป็นเมือง

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชนบทไปสู่ความเป็นเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพื่อลดความแออัดของเมืองหลวงและเมืองหลัก อันเป็นการกระจายความเจริญสู่พื้นที่อื่นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการบริการสาธารณะเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรท้องถิ่นทั้งปัจจัยการผลิตและแรงงานไปสู่ภาคการค้า บริการ และอุตสาหกรรม ตลอดจนการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อการลดลงและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท้องถิ่น การลดลงของแรงงานในภาค

เกษตร รวมทั้งปัญหาการบริหารจัดการขยะทั้งขยะชุมชนและอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของประชากรและแรงงานในพื้นที่อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการคนในเมืองที่มากขึ้น จะส่งผลให้เกิดการประหยัดจากขนาด การขนส่งมีต้นทุนต่ำลง และการลงทุนในระบบสาธารณูปโภคจะมีความคุ้มค่ามากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการแรงงานที่มากขึ้นจะมีส่วนเอื้อหรือทำให้จำเป็นต้องมีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการที่มีจำนวนมาก

การบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ วางกรอบด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เอื้อต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลภาครัฐ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีมาตราสำคัญๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้การบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนา อาทิ มาตรา ๖๙ หน่วยงานของรัฐ องค์การเอกชน หรือองค์กรใดที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้พลเมืองได้ติดตามและตรวจสอบมาตรา ๘๒ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และต้องจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล พัฒนาและสร้างโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน กระจายอำนาจและจัดการกิจ อำนาจหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีกลไกป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ฯลฯ มาตรา ๘๙ รัฐต้องดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง และงบประมาณภาครัฐ โดยยึดหลักการรักษาวินัยและความยั่งยืนทางการคลัง และการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน อย่างคุ้มค่า จัดให้มีระบบการเงินการคลังเพื่อสังคม มีระบบภาษีอากรที่มีความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการของภาครัฐสถาบันทางสังคม อาทิ มูลนิธิ สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยต่างๆ นำเสนอผลการติดตาม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการประเทศและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาทั้งประเด็นธรรมาภิบาล การทุจริตคอร์รัปชันทั้งการคอร์รัปชันขนาดใหญ่และคอร์รัปชันภาคครัวเรือน การบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ เพื่อรายงานข้อค้นพบและข้อเสนอแนะสู่สาธารณะ เป็นแรงกดดันให้ผู้มีอำนาจภาครัฐหันมาพิจารณา ทบทวนแนวนโยบาย มาตรการ และกลไกการทำงานต่างๆ ให้เหมาะสมมากขึ้น

บริบทภายนอก

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก

องค์การสหประชาชาติประเมินสถานการณ์ว่าในช่วงปี ๒๕๔๔-๒๖๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๑-๒๑๐๐) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ หมายถึงการมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรรวมทั่วโลก โดยประเทศที่พัฒนาแล้วจะใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนานในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่น ญี่ปุ่น อเมริกา ยุโรป ขณะที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะมีระยะเวลาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวค่อนข้างสั้นกว่า สะท้อนถึงระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่สั้นกว่าประเทศพัฒนาแล้วค่อนข้างมาก โดยการเป็นสังคมผู้สูงอายุจะส่งผลให้มีการขาดแคลนแรงงานในประเทศ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น นอกจากนี้ มีความต้องการสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุมากขึ้น นับเป็นโอกาสอย่างมากสำหรับประเทศไทยที่จะพัฒนาด้านธุรกิจและลงทุนด้านการค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว ที่พักอาศัย การให้บริการสุขภาพในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเป็นโอกาสของแรงงานไทยในการไปทำงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว

การปรับเปลี่ยนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว

การปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการผลิตและการค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กลายเป็นรูปแบบการค้าที่มีบทบาทมากขึ้น มีการยกระดับกระบวนการผลิตแบบอัตโนมัติไปสู่การใช้เทคโนโลยีที่ผสมผสานระหว่าง Information Technology กับ Operational Technology หรือที่เรียกว่า Internet of Things (เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมอุปกรณ์และ เครื่องมือต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือรถยนต์ ตู้เย็น โทรทัศน์ และอื่นๆ เข้าไว้ด้วยกัน) เพื่อผลิตสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น โดยหากภาคการผลิตที่ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีไม่ทัน ขาดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม จะทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่สูงขึ้น

(๑) แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านมีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในประเทศ ซึ่งจะมีผลต่อทิศทางการวางแผนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย ตลอดจนการปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ กติกา ด้านการค้าการลงทุนที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับเรื่องความโปร่งใสและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

(๒) การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จะนำมาซึ่งโอกาสที่สำคัญๆ หลายประการต่อการยกระดับศักยภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ ๑) การลดข้อจำกัดในด้านอุปสงค์ในประเทศ ๒) โอกาสในการใช้ปัจจัยการผลิตและแรงงานสำหรับการพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและวัตถุดิบเข้มข้นในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาตนเองไปสู่ระดับการผลิตที่สูงขึ้นทั้งการผลิตในประเทศและการใช้ฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้านและ ๓) โอกาสในการใช้ความได้เปรียบด้านสถานที่ตั้งและด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลางด้านการบริการและการผลิตภาคอุตสาหกรรมอนาคตในอนุภูมิภาคและในภูมิภาคในระยะต่อไป

(๓) การเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีการนำประเด็นด้านมาตรฐานของการค้าและบริการมาเป็นข้อกีดกันทางการค้าซึ่งผู้ประกอบการภายในประเทศโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตและรูปแบบธุรกิจ พัฒนามาตรฐานของอุตสาหกรรม ตลอดจนพัฒนาสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชนมากขึ้นโดยแรงเหวี่ยงจากกระแสการเปิดเสรีทางการค้าจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรและสินค้าขั้นปฐม แรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคโดยเฉพาะในการผลิตสินค้าเกษตร สินค้ากึ่งทุนและเทคโนโลยีเข้มข้น รวมทั้งแนวโน้มนโยบายและมาตรการการพัฒนาของภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึง ยังมีแนวโน้มที่จะตอกย้ำปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ให้มีความรุนแรงมากขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

(๔) ตลาดเงิน ตลาดทุน และเศรษฐกิจโลกยังมีความเสี่ยงที่จะผันผวนตลอดช่วงแผนฯ ๑๒ เนื่องจาก ๑) ผลกระทบจากการปรับทิศทางนโยบายการเงินในสหรัฐอเมริกาในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ และแนวโน้มการปรับทิศทางนโยบายการเงินในยุโรปในช่วงกลางถึงปลายแผนพัฒนาฯ และ ๒) ปัญหาการสั่งสมหนี้สาธารณะในประเทศสำคัญๆ ในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่มีความเสี่ยงจะพัฒนาไปสู่วิกฤติและสร้างผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกหากมาตรการปฏิรูปในประเทศสำคัญๆ ของโลกไม่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

(๕) ความเลือนไหลของกระแสวัฒนธรรมโลก ความก้าวหน้าในการติดต่อสื่อสาร การขยายตัวของเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ ส่งผลให้มีทั้งโอกาสและความเสี่ยง ต่อวิถีชีวิตทัศนคติ และความเชื่อในสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กระบวนการเรียนรู้ และพฤติกรรมกรการบริโภคของคนในประเทศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๑) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อสถานการณ์ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความรุนแรงมากขึ้นอุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความแห้งแล้งเป็นระยะเวลายาวนาน เกิดฝนขาดช่วง และมีฤดูกาลเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป่าไม้เกิดความเสื่อมโทรม แหล่งน้ำขาดแคลน ผลผลิตทางการเกษตรลดลง เกิดโรคระบาดในพืชและสัตว์ และอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์กรณีที่เกิดโรคระบาดใหม่ เกิดความเสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ระบบนิเวศป่าไม้ ระบบนิเวศชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง และการสูญเสียแนวปะการัง การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวข้างต้น จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ พลังงาน และลดทอนขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน

(๒) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศยังส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้งขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหวและดินโคลนถล่ม ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต การพัฒนาอุตสาหกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมทั้งวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทวีความเข้มข้นและเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับภาระในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กระแสการแข่งขันทางการค้า

วาระการพัฒนาของโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ (Post ๒๐๑๕ Agenda)

ประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals–SDGs) ในช่วงเวลา ๑๕ ปี โดยสหประชาชาติให้การรับรองแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วยเป้าประสงค์ (Goal) จำนวน ๑๗ ข้อ และเป้าหมาย (Target) จำนวน ๑๖๙ ข้อ ซึ่งจะส่งผลกระทบกับการวางแผนทางการพัฒนาประเทศในอนาคต ที่ต้องเน้นขจัดความยากจนให้หมดไป ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีระบบการศึกษา มีความเท่าเทียมกันทางเพศ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ลดความไม่เท่าเทียมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคแบบยั่งยืน เตรียมความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ มีการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้สังคมมีความสุข มีความยุติธรรมและส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน

ส่วนที่ ๓ การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนงาน

ที่	ยุทธศาสตร์	ด้าน	แผนงาน	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	การเศรษฐกิจ	แผนงานเคหะและชุมชน แผนงานการเกษตร	กองช่าง	สำนักปลัด กองคลัง กองสวัสดิการสังคม
๒	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	บริการชุมชนและสังคม	แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการเกษตร	กองสวัสดิการสังคม	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง
๓	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	บริหารทั่วไป บริการชุมชนและสังคม การเศรษฐกิจ การดำเนินงานอื่น	แผนงานบริหารงานทั่วไป แผนงานการศึกษา แผนงานสาธารณสุข แผนงานสังคมสงเคราะห์ แผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการเกษตร แผนงานงบกลาง	สำนักปลัด กองสวัสดิการสังคม	กองคลัง กองช่าง
๔	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	บริหารทั่วไป บริการชุมชนและสังคม การเศรษฐกิจ	แผนงานบริหารงานทั่วไป แผนงานการรักษาความสงบภายใน แผนงานเคหะและชุมชน แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ แผนงานการเกษตร	สำนักปลัด กองช่าง กองสวัสดิการสังคม	กองคลัง

--	--	--	--	--	--

ส่วนที่ ๔

แนวทางการติดตามและประเมินผล

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๙) เป็นแบบที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย มีรายละเอียดดังนี้

๑. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น สี่ปีประกอบด้วย

- ๑.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐ คะแนน
- ๑.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ ๑๕ คะแนน
- ๑.๓ ยุทธศาสตร์ ๖๕ คะแนน ประกอบด้วย

- (๑) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ คะแนน
- (๒) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ๑๐ คะแนน
- (๓) ยุทธศาสตร์จังหวัด ๑๐ คะแนน
- (๔) วิสัยทัศน์ ๕ คะแนน
- (๕) กลยุทธ์ ๕ คะแนน
- (๖) เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ ๕ คะแนน
- (๗) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ ๕ คะแนน
- (๘) แผนงาน ๕ คะแนน
- (๙) ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม ๕ คะแนน
- (๑๐) ผลผลิต/โครงการ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๒. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ประกอบด้วย

- ๒.๑ การสรุปสถานการณ์การพัฒนา ๑๐ คะแนน
- ๒.๒ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ ๑๐ คะแนน
- ๒.๓ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ ๑๐ คะแนน
- ๒.๔ ยุทธศาสตร์และแผนงาน ๑๐ คะแนน
- ๒.๕ โครงการพัฒนา ๖๐ คะแนน ประกอบด้วย
 - (๑) ความชัดเจนของชื่อโครงการ ๕ คะแนน
 - (๒) กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ ๕ คะแนน
 - (๓) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง ๕ คะแนน
 - (๔) โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๕ คะแนน
 - (๕) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ๕ คะแนน
 - (๖) โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐ ๕ คะแนน
 - (๗) โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ๕ คะแนน

(๘) โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนภายใต้หลักปรัชชารัฐ ๕ คะแนน

(๙) งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) ๕ คะแนน

(๑๐) มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ ๕ คะแนน

(๑๑) มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ ๕ คะแนน

(๑๒) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนา

ท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรมีน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๓. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา

๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐

๒. การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ ๑๕

๓. ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๖๕

๓.๑ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๑๐)

๓.๒ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด (๑๐)

๓.๓ ยุทธศาสตร์จังหวัด (๑๐)

๓.๔ วิสัยทัศน์ (๕)

๓.๕ กลยุทธ์ (๕)

๓.๖ เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ (๕)

๓.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (๕)

๓.๘ แผนงาน (๕)

๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม (๕)

๓.๑๐ ผลผลิต/โครงการ (๕) รวมคะแนน ๑๐๐

๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ใช้การติดตามและประเมินผลโครงการ โดยใช้ตัวแบบวัดผลในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามที่จะกล่าวต่อไปในหัวข้อที่ ๓.๑ และมีหลักการประเมินผลโครงการที่สำคัญ คือ การติดตามและประเมินผลโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการทุกประการหรือไม่อย่างไร

๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

๓.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

โดยใช้แบบสำหรับติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๑) แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators)

(๒) แบบบัตรคะแนน(Scorecard Model) หรือ Scorecard Model ของ Kaplan & Norton

(๓) แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model (RF))

(๔) แบบเชิงเหตุผล(Logical Model)

(๕) แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน(Process Performance Measurement System (PPMS))

(๖) แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น หรือ Problem-Solving Method

(๗) แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Method)

(๘) แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

(๙) แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Model)

(๑๐)แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Model)

(๑๑) แบบอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบข้อ (๑) –(๑๐) หรือเป็นแบบผสมก็ได้

เชิงปริมาณ (Quantity) เชิงคุณภาพ (Quality) ผลที่ได้จริงๆคืออะไร ค่าใช้จ่าย (Cost) เวลา (Time) เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไรหรือราชการได้ประโยชน์อย่างไร

วัดผลนั้นได้หรือไม่ หรือวัดได้เท่าไร (Key Performance Indicator : KPIs)

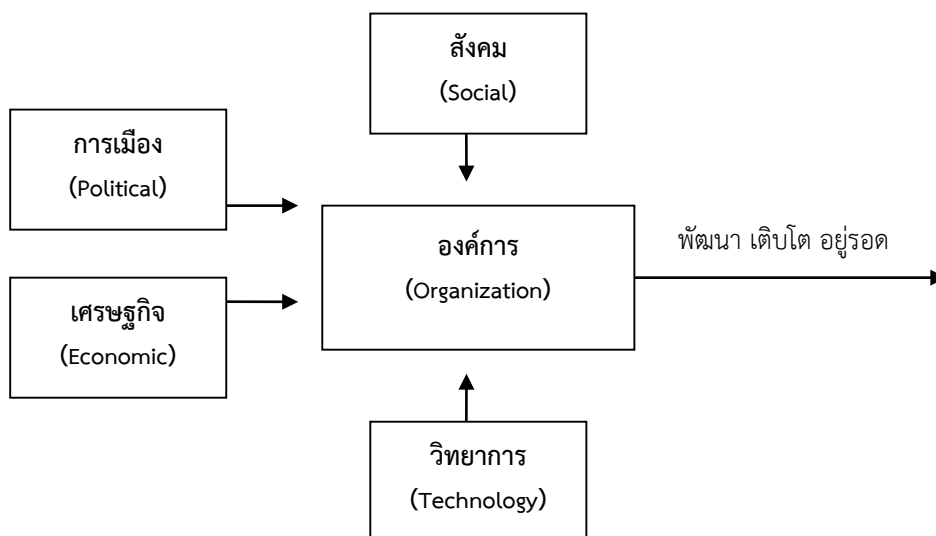
ผลกระทบ (Impact)

๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่อนาคต (เช่น จะทำ สนับสนุน ส่งเสริม ปกป้องกัน อย่างไร เป็นต้น)

ในทฤษฎีทางวิชาการการจัดการ ซึ่งว่า องค์กรต่างๆไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนจะพัฒนา เติบโตและอยู่รอดได้ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ๔ ประการ (PEST) ตลอดเวลา ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) สิ่งแวดล้อมด้านการเมือง(Political Environment)
- 2) สิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ (Economic Environment)
- 3) สิ่งแวดล้อมด้านสังคม (Social Environment) และ
- 4) สิ่งแวดล้อมด้านวิทยาการใหม่ๆ (Technology)

จากแผนภาพ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นองค์กรภาครัฐองค์กรหนึ่ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ๔ ประการดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อให้องค์กรพัฒนาเติบโตและอยู่รอดต่อไปได้ วิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องวิเคราะห์ตามสิ่งแวดล้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปทั้ง ๔ ประการ ดังนี้

๑) การปรับตัวให้เข้ากับการเมือง (Political Environment) ที่เปลี่ยนแปลง

หากกล่าวถึงการปกครองของไทยในปัจจุบัน อาจแบ่งระดับการเมืองออกได้เป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การเมืองระดับชาติ และการเมืองระดับท้องถิ่น การเมืองระดับชาติ ได้แก่ การเมืองระดับรัฐบาลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นยังสามารถแบ่งแยกย่อยออกได้เป็นหลายประเภท เช่น การเมืองของ อบจ. เทศบาล หรือ อบต. หรือแม้กระทั่งการเมืองในระดับหมู่บ้านที่จะต้องมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านโดยราษฎรในหมู่บ้านนั้นๆ เป็นต้น

ในสภาพข้อเท็จจริงปัจจุบันและผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องต่างชี้ว่าการเมืองในระดับชาติ ยังมีอิทธิพลต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่หลายประการ เช่น การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นต้องอาศัยภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองระดับชาติ

เพื่อช่วยในการหาเสียง การให้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากส่วนกลางมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเลือกให้เฉพาะท้องถิ่นที่เป็นพรรคพวกเดียวกันกับราชการส่วนกลาง เป็นต้น

ในอนาคต อำนาจหน้าที่และบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการท้องถิ่นจะเป็นอย่างไรนั้น ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลจากการเมืองระดับชาติซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นนโยบายของรัฐที่มีต่อ อปท. ซึ่งมักสลับเปลี่ยนกันเป็น ๒ กรณี กล่าวคือ การรวมอำนาจการปกครอง(Centralization) หรือ การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ดังนั้น ผู้ที่จะปฏิบัติงานใน อบต. จึงจำเป็นที่จะต้องทราบความเคลื่อนไหวของนโยบายรัฐอยู่ตลอดเวลา เพื่อบริหารจัดการ อบท.ให้เข้ากับสภาวะการณ์ดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ในส่วนของปัจจัยการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยกันเองนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งโดยหลักการแล้วการตัดสินใจกำหนดนโยบายควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายการเมืองท้องถิ่น ทุกฝ่ายควรต้องรู้ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่นในทุกระดับทั้งระดับ อบจ. เทศบาล อบต.และระดับหมู่บ้าน เพราะการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันและจะต้องมีผลกระทบต่อ อปท.ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ข้าราชการท้องถิ่นควรพยายามปรับข้อเท็จจริงในท้องถิ่นให้เข้ากับระเบียบกฎหมายของรัฐ ซึ่งในบางครั้งระเบียบกฎหมายอาจไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่นก็ต้องเป็นหน้าที่ของข้าราชการท้องถิ่น ที่จะประยุกต์ใช้กฎหมาย ให้สามารถใช้ได้จริงตามสภาพและบริบทแวดล้อมของท้องถิ่นนั้นๆ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง(Change Agent) อย่างแท้จริง

๒) การปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจ (Economic Environment) ที่เปลี่ยนแปลง

เมื่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไม่ดี ทำให้ประชาชนยากจนเพิ่มขึ้นเป็นสาเหตุของปัญหาอื่นๆที่กระทบต่อ อปท.ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาขาดเสถียรภาพ ปัญหาโศกณัติเด็ก ปัญหาประชาชนเรียกร้องในสิ่งที่สามารถแก้ไขได้เฉพาะหน้ามากกว่าสิ่งที่แก้ไขได้ยากยิ่งยิบ เช่น ต้องการผ้าห่มกันหนาวฟรี เสื้อกันหนาวฟรี และของฟรีอื่นๆจาก อปท. เป็นต้น ซึ่งสวนทางกับระเบียบกฎหมายและการตรวจสอบอย่างเข้มข้นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่พยายามจำกัดขอบเขตการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องของการแจกของให้แก่ราษฎร

อีกปัญหาหนึ่งประชาชนอาจขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับ อปท. เพราะต้องเอาเวลาไปทำงานหาเงินเพื่อปากท้องของตนเองก่อนหรือบางครั้งอาจมีส่วนร่วมแค่การรับเงินแล้วไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รวมตลอดถึงปัญหาความยากจนของประชาชนจะสร้างความเข้มแข็งให้กับนโยบายประชานิยมไปโดยปริยายซึ่งอาจส่งผลกระทบในทางลบในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยการพึ่งพิงรัฐอยู่ตลอดเวลาของประชาชน เป็นต้น

ดังนั้น การสร้างกระบวนทัศน์ (Paradigm) ทางความคิดให้แก่ประชาชนตามหลัก “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ควรเป็นสิ่งสำคัญที่นักบริหารงาน อปท. ควรให้ความสนใจที่จะส่งเสริมและพัฒนาในประเด็นนี้

๓) การปรับตัวเข้ากับสังคม (Social Environment) ที่เปลี่ยนแปลง

ชุมชนแต่ละชุมชนมีสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ก็ต้องเผชิญกับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น บางพื้นที่อาจเป็นสังคมของคนพุทธ บางพื้นที่อาจเป็นสังคมของคนคริสต์หรืออิสลาม บางพื้นที่เป็นสังคมปทุมภูมิ (ชุมชนชนบท) บางพื้นที่เป็นสังคมทฤษฎีภูมิ (ชุมชนในเมือง) บางพื้นที่ประชาชนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของ อปท.เป็นอย่างดี บางพื้นที่ประชาชนขาดความร่วมมือ บางพื้นที่อาจเป็นสังคมที่ประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆมากมาย เป็นต้น

สภาพของสังคมไทยมักเป็นสังคมอุปถัมภ์ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจกำหนดนโยบายไปตอบสนองต่อกลุ่มญาติพี่น้องของตน กลุ่มอื่นที่แพ้การเลือกตั้งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองก็หาทางโจมตี ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นในสังคมท้องถิ่นมากกว่าในอดีต ดังนั้น บุคลากรใน อบต. จึงจำเป็นที่จะต้องเข้าใจผลกระทบที่มาจากสาเหตุการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามัคคีในสังคมท้องถิ่นยุคปัจจุบัน ต้องมีความสามารถบริหารงานบนความขัดแย้งในสังคม เพราะคงไม่มีสังคมใดในประเทศไทยที่จะมีคนที่ชอบสิ่งๆหนึ่งเหมือนกันได้หมด การปฏิบัติงานทุกอย่างย่อมมีการเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ต่อต้าน และไม่ต่อต้าน อยู่คู่กับสังคมประชาธิปไตยเสมอสำคัญเพียงแต่ว่าจะสามารถลดระดับหรือแก้ไขความขัดแย้งที่รุนแรงนั้นได้อย่างไร

๔) การปรับตัวเข้ากับวิทยาการใหม่ๆ (Technology) ที่เปลี่ยนแปลง

ในปัจจุบันกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ เช่น การฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมต่างๆ การฝึกอบรมการจัดทำเว็บไซต์องค์กร เป็นต้น ประกอบกับกรมส่งเสริมฯ มีเว็บไซต์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ อปท.ที่ปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ทุกวัน เช่น การเผยแพร่หนังสือสั่งการต่างๆผ่านช่องทางการสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น หากพนักงานท้องถิ่นให้ความสำคัญใน

การอ่านหนังสือสั่งการของกรมส่งเสริมทางอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ ก็จะนำมาซึ่งการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและไม่ขัดต่อระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา (รวมถึงองค์ประกอบสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะ เป็นต้น)

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา มีข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา โดยอิงการคาดการณ์การพัฒนาต่างๆ อยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมภายนอกต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อ อบต.

- รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะส่งผลกระทบต่อกรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร
- แนวโน้มการยกฐานะจาก อบต. เป็นเทศบาลทั่วประเทศ
- แนวโน้มการควมรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการจัดสรรเงินงบประมาณให้ อบต.

๒) การเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคที่จะส่งผลกระทบต่อ อบต.

บริบทภายใน

ภาพเศรษฐกิจไทยในกรณีฐาน

ภายใต้สมมติฐาน (๑) แนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และร้อยละ ๔.๒ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (๒) การลงทุนภาครัฐขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔ (๓) ราคาน้ำมันเฉลี่ย ๗๐-๘๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และเฉลี่ย ๘๐-๑๐๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (๔) ผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ ๒.๑ โดยผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรหดตัวต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ ๐.๘ ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๐ และภาคบริการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๐ (๕) การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ และ (๖) กำลังแรงงานลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๐.๒ และร้อยละ ๐.๗ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และ ๑๓ ตามลำดับภายใต้สมมติฐานเหล่านี้ เศรษฐกิจไทยในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๓-๔.๓ โดยมีค่ากลางของการประมาณการร้อยละ ๓.๘ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจไทยจะสามารถขยับฐานะขึ้นเป็นประเทศ รายได้สูงในช่วงปี ๒๕๗๑ (ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔.๓ - ๒๕๗๔) (ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๓) การขยายตัวในกรณีฐานดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ภายใต้กับดักประเทศรายได้ปานกลางอย่างถาวรมากขึ้น เมื่อคำนึงถึงเงื่อนไขในระยะยาว โดยเฉพาะ (๑) การลดลงของกำลังแรงงานที่จะหดตัวเร่งขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๐ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ซึ่งจะเป็ปัจจัยฉุดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น (๒) ชีตความสามารถด้านการคิดค้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับฐานะประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงจะลดลงตามการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ (๓) จำนวนประชากรรวมจะเริ่มลดลงในปี ๒๕๗๐ ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์และการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศขยายตัวช้าลง (๔) การเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ที่การปรับตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุช้ากว่าไทย (๕) ภาวะการใช้จ่ายเพื่อดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อยกระดับฐานะการพัฒนาประเทศมีข้อจำกัดมากขึ้น (๖) เกณฑ์รายได้ขั้นต่ำสำหรับการเป็นประเทศรายได้สูงปรับตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีตามการเพิ่มขึ้นของรายได้และมาตรฐานการครองชีพของประเทศสำคัญ เงื่อนไขดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถหารายได้เพียงพอในการที่จะทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมภูมิภาคและในเวทีโลก

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานต้องแบกรับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี ๒๕๕๓ มีประชากรวัยแรงงาน ๕ คนที่มีศักยภาพแบกรับผู้สูงอายุ ๑ คน และคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๘๓ จะเหลือประชากรวัยแรงงานเพียง ๑.๗ คนแบกรับผู้สูงอายุ ๑ คน การขาดแคลนกำลังแรงงานทำให้ต้องนำเข้าแรงงานไร้ทักษะจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยในด้านการยกระดับรายได้และทักษะฝีมือแรงงานจะช้าลง ผลิตภาพแรงงานไทยอาจเพิ่มขึ้นช้า ปัญหาการค้ามนุษย์ และการขาดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย อาทิ อาชญากรรม โรคระบาด และภาวะทางการคลังของระบบบริการทางสังคม อย่างไรก็ตาม

นับเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ ธุรกิจบริการที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวเลขเบื้องต้น สศช. จะคำนวณใหม่อีกครั้งเมื่อการปรับปรุงฐานข้อมูลในแบบจำลองเสร็จสมบูรณ์เกณฑ์ขั้นต่ำในปี ๒๕๕๖ ซึ่งอยู่ที่ ๑๒,๗๔๕ ดอลลาร์สหรัฐ. ต่อคนต่อปี

ความเหลื่อมล้ำ

ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยทั้งความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ โอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐและการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่ลดทอนความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม จากการกระจายรายได้และผลประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม บางพื้นที่และบางสาขาการผลิตไม่ทั่วถึงเป็นธรรมผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มที่มีโอกาสและรายได้สูง ทำให้สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยร้อยละ ๑๐ ของประชากรกับกลุ่มคนจนร้อยละ ๑๐ ของประชากร มีความแตกต่างกันถึง ๓๔.๔ เท่า ในปี ๒๕๕๖ นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน คนยากจนขาดโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาและสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม การแย่งชิงทรัพยากร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

ความเป็นเมือง

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชนบทไปสู่ความเป็นเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพื่อลดความแออัดของเมืองหลวงและเมืองหลัก อันเป็นการกระจายความเจริญสู่พื้นที่อื่นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสาธารณสุขเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรท้องถิ่นทั้งปัจจัยการผลิตและแรงงานไปสู่ภาคการค้า บริการ และอุตสาหกรรม ตลอดจนการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อการลดลงและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท้องถิ่น การลดลงของแรงงานในภาคเกษตร รวมทั้งปัญหาการบริหารจัดการขยะทั้งขยะชุมชนและอุตสาหกรรม ทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของประชากรและแรงงานในพื้นที่อาจส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการคนในเมืองที่มากขึ้น จะส่งผลให้เกิดการประหยัดจากขนาด การขนส่งมีต้นทุนต่ำลง และการลงทุนในระบบสาธารณสุขภาคจะมีความคุ้มค่ามากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการแรงงานที่มากขึ้นจะมีส่วนเอื้อหรือทำให้จำเป็นต้องมีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการที่มีจำนวนมาก

การบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ วางกรอบด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เอื้อต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลภาครัฐ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีมาตราสำคัญๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้การบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนา อาทิ มาตรา ๖๙ หน่วยงานของรัฐ องค์การเอกชน หรือองค์กรใดที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้พลเมืองได้ติดตามและตรวจสอบ มาตรา ๘๒ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และต้องจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล พัฒนาและสร้างโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน กระจายอำนาจและจัดการกิจ อำนาจหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีกลไกป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ฯลฯ มาตรา ๘๙ รัฐต้องดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง และงบประมาณภาครัฐ โดยยึดหลักการรักษาวินัยและความยั่งยืนทางการคลัง และการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน อย่างคุ้มค่า จัดให้มีระบบการเงินการคลังเพื่อสังคม มีระบบภาษีอากรที่มีความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการของภาครัฐสถาบันทางสังคม อาทิ มูลนิธิ สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยต่างๆ นำเสนอผลการติดตาม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการประเทศและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาทั้งประเด็นธรรมาภิบาล การทุจริตคอร์รัปชันทั้งการคอร์รัปชันขนาดใหญ่และคอร์รัปชันภาคครัวเรือน การบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ เพื่อรายงานข้อค้นพบและข้อเสนอแนะสู่สาธารณะ เป็นแรงกดดันให้ผู้มีอำนาจภาครัฐหันมาพิจารณา ทบทวน แนวนโยบาย มาตรการ และกลไกการทำงานต่างๆ ให้เหมาะสมมากขึ้น

บริบทภายนอก

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก

องค์การสหประชาชาติประเมินสถานการณ์ว่าในช่วงปี ๒๕๔๔-๒๖๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๑-๒๑๐๐) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ หมายถึงการมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรรวมทั่วโลก โดยประเทศที่พัฒนาแล้วจะใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนานในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่น ญี่ปุ่น อเมริกา ยุโรป ขณะที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะมีระยะเวลาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวค่อนข้างสั้นกว่า สะท้อนถึงระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่สั้นกว่าประเทศพัฒนาแล้วค่อนข้างมาก โดยการเป็นสังคมผู้สูงอายุจะส่งผลให้มีการขาดแคลนแรงงานในประเทศ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น นอกจากนี้ มีความต้องการสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุมากขึ้น นับเป็นโอกาสอย่างมากสำหรับประเทศไทยที่จะพัฒนาด้านธุรกิจและลงทุนด้านการค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว ที่พักอาศัย การให้บริการสุขภาพในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเป็นโอกาสของแรงงานไทยในการไปทำงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว

การปรับเปลี่ยนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว

การปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการผลิตและการค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กลายมาเป็นรูปแบบการค้าที่มีบทบาทมากขึ้น มีการยกระดับกระบวนการผลิตแบบอัตโนมัติไปสู่การใช้เทคโนโลยีที่ผสมผสานระหว่าง Information Technology กับ Operational Technology หรือที่เรียกว่า Internet of Things (เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมอุปกรณ์และ เครื่องมือต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ ทรานซ์มิเตอร์ ตู้เย็น โทรทัศน์ และอื่นๆ เข้าไว้ด้วยกัน) เพื่อผลิตสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น โดยหากภาคการผลิตที่ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีไม่ทัน ขาดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม จะทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่สูงขึ้น

(๑) แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านมีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในประเทศ ซึ่งจะมีผลต่อทิศทางการวางแผนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย ตลอดจนการปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ กติกา ด้านการค้าการลงทุนที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับเรื่องความโปร่งใสและสิ่งแวดลอมมากขึ้น

(๒) การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จะนำมาซึ่งโอกาสที่สำคัญๆ หลายประการต่อการยกระดับศักยภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ ๑) การลดข้อจำกัดในด้านอุปสงค์ในประเทศ ๒) โอกาสในการใช้ปัจจัยการผลิตและแรงงานสำหรับการพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและวัตถุดิบเข้มข้นในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาตนเองไปสู่ระดับการผลิตที่สูงขึ้นทั้งการผลิตในประเทศและการใช้ฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้านและ ๓) โอกาสในการใช้ความได้เปรียบด้านสถานที่ตั้งและด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลางทางการบริการและการผลิตภาคอุตสาหกรรมอนาคตในอนุภูมิภาคและในภูมิภาคในระยะต่อไป

(๓) การเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีการนำประเด็นด้านมาตรฐานของการค้าและบริการมาเป็นข้อกีดกันทางการค้าซึ่งผู้ประกอบการภายในประเทศโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาผลิตภาพการผลิตและรูปแบบธุรกิจ พัฒนามาตรฐานของอุตสาหกรรม ตลอดจนพัฒนาสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชนมากขึ้นโดยแรงเหวี่ยงจากการเปิดเสรีทางการค้าจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรและสินค้าขั้นปฐม แรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาค โดยเฉพาะในการผลิตสินค้าเกษตร สินค้ากึ่งทุนและเทคโนโลยีเข้มข้น รวมทั้งแนวนโยบายและมาตรการการพัฒนาของภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึง ยังมีแนวโน้มที่จะตอกย้ำปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ให้มีความรุนแรงมากขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

(๔) ตลาดเงิน ตลาดทุน และเศรษฐกิจโลกยังมีความเสี่ยงที่จะผันผวนตลอดช่วงแผนฯ ๑๒ เนื่องจาก ๑) ผลกระทบจากการปรับทิศทางนโยบายการเงินในสหรัฐอเมริกาในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ และแนวโน้มการปรับทิศทางนโยบายการเงินในยุโรปในช่วงกลางถึงปลายแผนพัฒนาฯ และ ๒) ปัญหาการส่งสมหนี้สาธารณะในประเทศสำคัญ ในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่มีความเสี่ยงจะพัฒนาไปสู่วิกฤติและสร้างผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกหากมาตรการปฏิรูปในประเทศสำคัญของโลกไม่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

(๕) ความเคลื่อนไหวของกระแสวัฒนธรรมโลก ความก้าวหน้าในการติดต่อสื่อสาร การขยายตัวของเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ ส่งผลให้มีทั้งโอกาสและความเสี่ยง ต่อวิถีชีวิตทัศนคติ และความเชื่อในสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กระบวนการเรียนรู้ และพฤติกรรมบริการบริโภคของคนในประเทศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๑) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกันของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความรุนแรงมากขึ้นอุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความแห้งแล้งเป็นระยะเวลายาวนาน เกิดฝนขาดช่วง และมีฤดูกาลเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป่าไม้เกิดความเสื่อมโทรม แหล่งน้ำขาดแคลน ผลผลิตทางการเกษตรลดลง เกิดโรคระบาดในพืชและสัตว์ และอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์กรณีที่เกิดโรคระบาดใหม่ เกิดความเสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ระบบนิเวศป่าไม้ ระบบนิเวศชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง และการสูญเสียแนวปะการัง การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวข้างต้น จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ พลังงาน และลดทอนขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน

(๒) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศยังส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้งขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหวและดินโคลนถล่ม ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต การพัฒนาอุตสาหกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมทั้งวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทวีความเข้มข้นและเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับภาระในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กระแสการแข่งขันทางการค้า

วาระการพัฒนาของโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ (Post ๒๐๑๕ Agenda)

ประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals-SDGs) ในช่วงเวลา ๑๕ ปี โดยสหประชาชาติให้การรับรองแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วยเป้าประสงค์ (Goal) จำนวน ๑๗ ข้อ และเป้าหมาย (Target) จำนวน ๑๖๙ ข้อ ซึ่งจะส่งผลกระทบกับการวางแผนการพัฒนาประเทศในอนาคต ที่ต้องเน้นจัดความยากจนให้หมดไป ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีระบบการศึกษา มีความเท่าเทียมกันทางเพศ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ลดความไม่เท่าเทียมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคแบบยั่งยืน เตรียมความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ มีการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้สังคมมีความสุข มีความยุติธรรมและส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน